

Vogelvrienden Krimpen a/d IJssel

Onze Vogels

NUMMER 2 | FEBRUARI | 2026

Nederlandse Bond
van Vogelliefhebbers

INHOUD

In deze uitgave

Verboden vrucht 5

Interview met twee jubilarissen 6

Handopfok Bali spreeuw 8

Kweekervaring met de boekvink 12

Het beoordelen van de Norwich 14

Knobbelpronkeend 16

17 Vogelhobby belevingen

Kleurkanarie:
18 Werking phaeomelanine en azul

22 Natuurgevaren dragen bij tot het uitsterven van sommige soorten papegaaiachtigen

26 Amazona xantholora

28 Ossenspikkers

29 Lijnzaad en sesamzaad

En verder

- 4 Column voorzitter
- 30 Column keurmeester
- 31 Bondsmededelingen
- 34 Colofon
- 35 Kalendervogel

Coverfoto:
Bali spreeuw
© H. Branje

“Verordening”

Albert Zomer, voorzitter

In januari/februari maken wij de balans op van hetgeen in het afgelopen jaar gepasseerd is. Het is inmiddels 2 januari wanneer ik, door het raam naar buiten kijkend sneeuw zie dwarrelen en bezig ga met het voorwoord van februari voor “Onze Vogels”. De hond ligt vlakbij weer op haar eigen plekje en heeft geen last meer van al dat geknal, het geknal wat dit jaar wel heel erg buitensporig veel was.

Wat een ellende heeft dat weer veroorzaakt, een kerk afgebrand, een sporthal in vlammen opgegaan, maar nog erger, het heeft onnodig mensenlevens gekost en mensenledematen. Ik denk nog aan mijn tijd als ordehandhaver, toen was het nog een prachtige dienst die je kon doen met oud- en nieuwjaar, overal vrolijke mensen die elkaar geluk, liefde en gezondheid toewensten voor het nieuwe jaar. Hoe anders is het nu! Ik hoop dat al dat buitensporige geknal de vogelgriep Nederland heeft verjaagd. Maar ook al zou dat zo zijn, dan blijft die rare move van de minister van Landbouw, Visserij, Voedselbeheer en Natuur (LVVN) ons boven het hoofd hangen.

Even is één van die V's gewijzigd in Vogels want de minister vond het blijkbaar nodig een beslissing te nemen die ons als vogelliefhebbers en houders van vogels rechtstreeks geraakt heeft, maar als dit niet verandert blijft raken. Daar waar wij in het verleden afspraken gemaakt hebben, waardoor er in de wet een duidelijk verschil tussen “risicovogels” en vogels is opgenomen, heeft de minister dit verschil ongedaan gemaakt. Hiervoor heeft zij een verordening uitgevaardigd, een verordening zonder einddatum. Onbegrijpelijk en in onze ogen zeer onterecht. Ik zag hierop in de Social Media diverse reacties, variërend van emotionele tot rationele. Als

vogelliefhebber was ik ook ontzettend boos en dat is nog op zijn zachts uitgedrukt. Alles wat ik in gedachten had wilde ik wel zeggen tegen deze minister, aan de andere kant komt dan weer de ratio en denk ikwat schiet je er mee op om de minister voor vis uit te maken.

Na het uitvaardigen van de verordening is uiteraard direct gekeken naar de omvang en het gevolg van dit decreet. Allereerst alle shows die nog in de planning stonden in Nederland gecancelled, wat ontzettend jammer en teleurstellend. Vervolgens niet meer mogen verzamelen van vogels, dus ook niet voor de Mondial 2026 in België en ook geen Nederlands Kampioenschap Hardenberg. Er heeft koortsachtig overleg op allerlei niveaus plaatsgevonden; er zijn gesprekken gevoerd over een kort geding of voorlopige voorziening bij een rechtbank. KleindierNed heeft nog op ministerieel niveau gesprekken gevoerd, maar alles was tegen dovemans oren gericht. Voor wat betreft de NK was er geen andere mogelijkheid meer dan deze ook te cancelen. Na de hoenderachtigen, die al jaren uitgesloten zijn, nu dus ook de vogels. De Dierparade Noordshow Hardenberg heeft inmiddels plaatsgevonden, met alleen de pelsdieren in de show.

Wat betreft deelname aan de Mondial bleef de mogelijkheid van individueel meedoen; er hadden bijna 300 inzenders zo'n 1800 vogels ingeschreven. Voorwaarde was echter individuele Tracés en eigen vervoer. Hiermee immers ontloopt u het verzamelverbod. Logisch toch, zo'n 250 auto's heen en terug naar België om in te brengen, maar zeven dagen later ook om weer op te halen. Ik ben benieuwd wat de minister van infrastructuur en waterstaat daarvan vindt, immers verplaatsingen... schone lucht.....milieu, etc. Laat staan de noodzakelijke brandstofkosten en

daar komt nog bij dat een NVWA-dierenarts je vogels thuis moest bekijken; kosten 300 tot 400 euro per persoon. Heel veel inzenders hebben daarom hun inschrijving voor de Mondial 2026 geannuleerd. Ook mijn vogels, ondanks dat ik de kosten voor een reis (omdat ik er toch al moet zijn als bestuurder COM) kan wegstrepen, gaan niet naar de Mondial. Mijn gevoel zegt dat ik dat niet kan maken uit solidariteit met mede-inzenders van de vereniging waar ik lid ben. Ook hier hebben wij alles uit de kast getrokken om toch maar mee te mogen (met speciale ontheffing). Heel veel resultaat!!!

Als vogelfokker beleef je de hobby in principe individueel, dus hoeft afzien van deelname aan een show geen solidariteitsprincipe te zijn. Ik ben dan ook blij dat er toch een aantal Nederlandse inzenders zijn die mee gedaan hebben. Ik weet zeker dat zij met de nodige medailles teruggekomen zijn naar Nederland. Felicitaties in ieder geval en er komt zeker aandacht met betrekking tot de resultaten.

Gaan we afwachten wat betreft de verordening. Nee, zeker niet! De eerste contacten zijn er al geweest met juristen, want deze verordening staat zoals deze nu geformuleerd is vogelbeurzen en tentoonstellingen in de weg. De NBvV zal dit zeker gaan oppakken, want de mondelinge belofte van het ministerie, dat de verordening zo spoedig mogelijk weer ingetrokken gaat worden, is wat ons betreft niet genoeg! De NBvV zal zich strijdbaar opstellen in deze. Ik hoop dat u met mij, in het belang van het voortbestaan van onze liefhebberij, strijdbaar blijft!

Verboden vrucht

© Rik Meerema

We doen allemaal wel eens iets dat niet mag of niet goed is. Net te hard rijden, door een rood voetgangerslicht lopen of toch dat extra koekje pakken. Christenen weten hoe dat komt. Dat komt door de slang. In de Bijbel staat nergens wat voor slang zodat vanaf dat moment alle slangen in een kwaad daglicht zijn gesteld. De slang zei in het paradijs tegen Eva dat ze best zo'n sappige, zoete, glimmende appel uit de boom kon eten terwijl dat haar uitdrukkelijk was verboden. Vanaf dat moment was het mis met de mensheid. Gedoemd om dingen te doen die niet mogen.

Het verhaal van Eva, het paradijs, de slang en de appel werd net als de andere Bijbelverhalen met verve verteld door meneer Hooi. Meneer Hooi was naast docent godsdienst ook hoofd van de Katholieke school voor voortgezet onderwijs waar ik naar toe ging. Meneer Hooi was een Katholiek docent van de oude stempel. Nee, niet wat u denkt. Maar, recht in de Roomse leer. De school stond in een klein dorp, dat aan de ene kant was omgeven door weilanden en water, terwijl de andere kant werd omringd door bossen.

Door een gat kruipen

Net buiten het dorp, op de overgang tussen bos en wei, stond een aantal grote buitenhuizen. De huizen en hun bewoners spraken voor ons, schooljongens, tot de verbeelding. De tuinen en bossen aan de achterzijde van de huizen waren met grote muren en hekken afgesloten. Wat zich daarachter afspeelde konden we alleen maar raden. Op een ochtend kwam een klasgenoot, met het verhaal dat hij een gat in een van de hekken had ontdekt. Het gat was zo groot dat je er gemakkelijk door kon kruipen. Die dag hadden we na de lunchpauze een uur lesuitval zodat we anderhalf uur hadden om het gat en alles wat erachter lag eens grondig te

onderzoeken. Een paar uur later kropen we door het gat in het gaas. Het bos waar we in terecht kwamen voelde anders dan aan de andere kant van het hek. De bomen waren er groter, dikker en grilliger. De paden waren overgroeid met mos en slingerden als zachte groene lopers door het paradijselijke, maar verboden bos. Eenmaal door het gat kozen we, uit angst om ontdekt te worden, voor het pad naar de achterkant van de tuin. Verder achterin werd het bos opener en meer gevarieerd, met hier en daar ook wat naaldbomen. Het was tegen de achtergrond van een paar donkere sparren dat ik ineens een boterbloemgele vogel zag. Helder en fel geel zoals ik dat nog nooit op een vogel had gezien. Dat hij zwarte bovenvleugels had en een rode snavel, is in mijn herinnering niet blijven hangen, maar dat geel! Als een bosje winterakonieten in de lucht. Hoe-

wel ik hem vanuit de veldgids kende, duurde het toch even voor het tot mij doordrong wat ik had gezien. Het zou daarna vele jaren duren voor ik weer een wielewaal van zo dichtbij zou zien. Wat ik altijd al gedacht had, wist ik vanaf het moment met de wielewaal in het verboden bos zeker. Op de plaatsen waar je niet mag komen, die zijn afgesloten voor publiek, waar hekken omheen staan, daar zijn bijzondere en mooie zaken te vinden. Verboden vruchten. Ik kan het dan ook, tot op de dag van vandaag niet laten om toch even achter het verbodsbordje of over het muurtje te kijken. We zijn tenslotte door de slang veroordeeld om dingen te doen die niet mogen. Gelukkig had meneer Hooi daarvoor een oplossing meegegeven. Met drie weesgegroetjes en eventueel nog een Onze Vader, loop je geen blijvende schade op.

Interview met twee jubilarissen

© Redactie

Waarom een interview met twee dames van het bondsbureau in Bergen op Zoom?

De aanleiding vormen de twee 40-jarige jubilea van Liesbeth Vergeer en Alex Eilrich-Jacobson. Eerstgenoemde op 17 maart en Alex op 30 juni. Natuurlijk ook een gelegenheid om even te kijken wat er in de loop van die veertig jaar zoal veranderd is binnen de bond.

Veel bestuurders en bondsbureauhouders

In de loop van veertig jaar waren beide dames de vaste ankerpunten op het bondsbureau. Er werd gewerkt met verschillende Hoofden bondsbureau: Cees van Berkel, Jan Luysterburg, Harrie Kruijer, Hans van der Stroom en Gert de Jonge. Wat het aantal bondsbestuurders betreft hebben de dames in die veertig jaar veel verschillende bestuursleden leren kennen. Elk met hun (eigen)aardigheden. En de dames mochten de nieuwe bestuursleden inwerken in de 'geheimen' van het bondswerk.

Liesbeth Vergeer en de ringen

Via het arbeidsbureau werd Liesbeth in 1986 aangenomen door toenmalig hoofd bondsbureau Cees van Berkel.

Liesbeth werd destijds in dienst genomen voor het bedienen van de ringenmachine. Er konden in die tijd zo'n vijf keer per jaar ringen besteld worden. Daar was men op de ringenafdeling het hele jaar mee zoet. Het inbrengen van de bestellingen en het maken van de ringen was in het begin erg arbeidsintensief. Men had een oude machine die enkel kon graveren. Daarna kwam een lasermachine die tot en met 2022 ringen gemaakt heeft.

Er werden lange pijpen gekocht die op maat gezaagd moesten worden. Daar werden de ringen uit 'gezaagd' en voorzien van kweeknummer, volgnummer, NB en jaartal. Omdat men in het begin met gewone grijze aluminiumringen werkte kwa-

men er nogal wat klachten binnen over de leesbaarheid. Toen zijn de ringen enkele jaren door de medewerkers gezwart zodat ze veel beter leesbaar waren. Later, sinds 1998, werden er enkel nog geanodiseerde kleurringen gemaakt. Anodiseren gebeurde destijds in Helmond bij het anodiseerbedrijf Alumero. De voorbereidingen kostten toen erg veel tijd want de ringen moesten om en om opgeregen worden zodat ook de binnenzijde van de ring goed werd geanodiseerd. Dit gebeurde in Waalwijk in een soort werkvoorzieningsschap. Met name kwekers van witte kleurkanaries wilden geanodiseerde ringen omdat die van binnen geen kleur afgaven aan het verenkleed van hun vogels. De 'gewone' niet geanodiseerde ringen werden vaak 'uitgekookt' omdat de mensen dachten van het afgeven van kleur af te komen. En dat lukte in de praktijk niet altijd.

Zo'n veertig jaar geleden werkte men met twee personen aan de ringenmachine. Later sprongen steeds vaker collegae bij. In hoogtijdagen (eind tachtiger, begin negentiger jaren) stond men met vier man fulltime aan de ringenmachine te werken. Per dag werden tot zo'n 8000 ringen gefabriceerd. Er werd toen zelfs in ploegen-dienst gewerkt.

In 2022 werd overgestapt op een ringenfabrikant uit Argentinië en de ringenmachine verkocht. Liesbeth vond het ontzettend jammer dat de eigen fabricage van ringen stopte. Het was immers 'haar' machine die ze, ondanks haperingen, toch steeds aan de praat kon houden. Na de reorganisatie na het vervallen van de eigen ringenfabricage verviel een van de functies op de ringenfabricage.

Liesbeth doet sinds deze reorganisatie in d'r eentje de ringenbestellingen. Daar heeft ze de hele week werk mee: ze verwerkt de bestellingen van de liefhebbers, maakt bestanden op, en stuurt 's maandags de bestanden op naar Argentinië. In de loop van vier tot zes weken komen

Liesbeth (l) en Alex (r)

de bestelde ringen uit Argentinië richting bondsbureau. Spoedjes binnen veertien dagen. Elke week komt er een doos met ringen binnen waarin de in Argentinië geproduceerde ringen zitten. Deze worden door Liesbeth uitgepakt, uitgezocht op liefhebber, verpakt en verstuurd.

Stalen ringen maakt Liesbeth nog wel ooit voor een spoedbestelling. Aluminium ringen vanaf 16 mm (16 t/m 24 mm) kan men in Argentinië niet maken. Die maakt Liesbeth nog in Bergen op Zoom.

Alex Eilrich-Jacobson

Alex werd enkele maanden na Liesbeth aangenomen door Cees van Berkel. Ze had via een buurvrouw gehoord dat men iemand zocht om een tijdelijk zwangerschapsverlof op te vangen. Na betreffende zwangerschapsverlof mocht Alex blijven. Vanaf het begin viel de ledenadministratie onder haar werkzaamheden: aanmelden, afmelden, wijzigingen, zaken uitzoeken voor jubilarissen en keurmeestervereniging.

In de loop der jaren, met name door digitalisering, zijn er verschillende soorten werkzaamheden komen te vervallen. Zo werden vroeger de keurbloks in eigen beheer gemaakt op het bondsbureau, een

activiteit die veel tijd kostte. Tegenwoordig worden de keurbloks elders gemaakt. Maar omdat de keurbrieven ook digitaal kunnen worden gedownload is de hoeveelheid bestellingen in de loop van de tijd flink afgenomen. Ook had men veel werk met de kleine advertenties van liefhebbers die vogels te koop aanboden in het bondsblad. Die kleine advertenties zijn helemaal verdwenen omdat de vogels tegenwoordig digitaal te koop worden aangeboden op marktplaats of vogelmarkt.net.

In het verleden werden er allerlei werkzaamheden verricht voor de keurmeestervereniging. Ook deze zijn, ten gevolge van digitalisering, flink afgenomen.

Doordat het aantal leden in de loop van die jaren flink minder is geworden en het aantal personeelsleden afnam werden de werkzaamheden van de ledenadministratie minder en kreeg Alex ook andere taken binnen het bondsbureau, zoals assistentie bij de boekhouding.

Voor het bondsblad verzorgt Alex de bondsmededelingen. In tweede volle week van de maand gaan de bladen bij de drukker s' maandags op de post; van dinsdag t/m zaterdag kan 'Onze vogels' dan in de bus vallen.

Nieuwe mazen nieuwe wetten

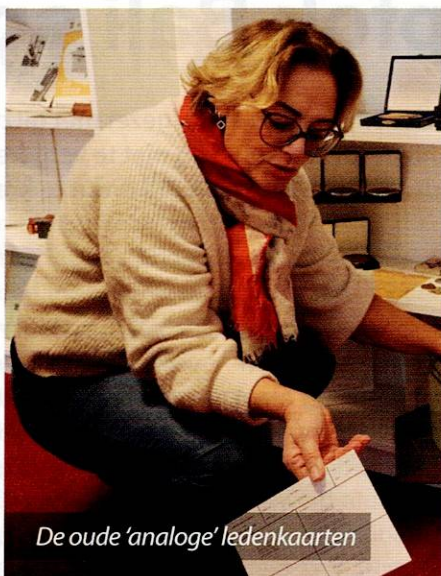
Iedereen heeft een andere, een eigen werkwijze. Het devies van Liesbeth en Alex: kijk eerst of een nieuw voorgestelde aanpak in de praktijk 'werkt' en vervolgens of je er nog iets aan wilt/kunt veranderen. Ze zijn er altijd samen 'uit gekomen'.

In principe is het Hoofd Bondsbureau degene die verantwoordelijk is voor de werkzaamheden van Alex en Liesbeth. Bondsbestuurders kunnen natuurlijk altijd medewerking vragen aan de dames en doen dat veelvuldig. Uiteraard altijd in goede harmonie en in goed overleg.

Kweeknummer

Even een zijstapje: hoe werkt dat met die kweeknummers?

Een kweeknummer heeft altijd 4 posities; 1 cijfer en 3 letters; 1 letter 3 cijfers of 2 letters en 2 cijfers. De codering heeft niets met afdelingen te maken maar is een 'eigen keuze' van de ledenadministratie. Mo-

menteel is Alex bij de V van Victor: 3VML. Het eerstvolgende nieuwe kweeknummer wordt dan 4VML; vervolgens 0VMM, 1VMM etc.

Dubbelleden

Toen beide bonden in 2016/2017 samengingen kreeg Alex van de ANBvV lijsten aan de hand waarvan ze kon nagaan welke leden zowel bij de ANBvV als NBvV lid waren en dus twee verschillende ringnummers. Destijds betrof het meer dan 500 'dubbel-leden'. Aan die leden werd vervolgens gevraagd welk kweeknummer ze wilden behouden. Een van de ringnummers moest immers vervallen. Oude kweeknummers worden geblokkeerd. Óoit keert een liefhebber weer terug bij de Bond en wil dan graag z'n oude kweeknummer weer terug. Of 'mag m'n kleinzoon m'n kweeknummer hebben'. Dat is in principe mogelijk omdat zo'n ringnummer geblokkeerd is.

Fuserende afdelingen

De afgelopen jaren zijn er nogal wat afdelingen die om welke reden dan ook gefuseerd zijn met een andere adeling. Zo'n afdeling neemt bij een voorgenomen fusie doorgaans contact op met bondsbureau. Wanneer een afdeling van plan is te gaan stoppen of fuseren en dit meldt bij het bondsbureau neemt Alex altijd contact op met het bestuur van betreffende afdeling. Met name om hen te informeren welke de mogelijkheden zijn binnen de NBvV.

Na een fusie vallen best wel wat leden af; tóch komen er volgens Alex telkens weer een aantal liefhebbers terug omdat ze na verloop van enige tijd toch weer lid willen worden van de Bond.

Hoe houd je het veertig jaar vol?

Daar zijn de dames het samen helemaal over eens: prettige werkomstandigheden, fijne collega's en veel plezierige contacten met leden van de Bond.

Liesbeth en Alex kunnen het overigens ook privé goed met elkaar vinden evenals hun beider kinderen. En dat is natuurlijk een gevolg van een uitstekende werksfeer!

En nu?

- Het bondsbureau is bereikbaar op werkdagen van 9.00 tot 12.30 uur
- Veel plezier houden in ons werk
- Vraagbaak zijn voor leden en bestuursleden
- Onze leden zijn gemiddeld al wat ouder; soms moet je iets extra's doen om te helpen
- Leuke interne contacten houden met de liefhebbers in den lande
- Als je iemand kunt helpen geeft dat veel voldoening
- Genieten als het kan en anders is het ook goed!

Handopfok Bali spreeuw

Een vogel van grote schoonheid. Smetteloos wit, afgezet met gitzwarte biezen op vleugels en staart, het oog gevat in een helderblauwe huid en niet te vergeten een prachtige kuif. Nooit had ik gedacht ooit deze vogels met de hand groot te brengen, maar toch...

© Lou Megens

Eerst even wat algemene informatie. De Bali spreeuw, oftewel Bali mynah komt van nature uitsluitend voor op Bali, een klein eiland van Indonesië. Tegenwoordig komen ze alleen nog maar voor in het Bali Barat National Park in het noordwesten van Bali voor. De soort is Critically Endangered met een scherpe daling;

1978 550 exemplaren

1988 37 "

1997 14 "

2001 6 "

Dankzij herintroductie (jawel, van volièrehouders) zijn het er inmiddels meer, hoewel het exacte aantal in het wild onzeker is. Eén bron schat de wilde populatie op minder dan 50 volwassen vogels, terwijl andere bronnen spreken van circa 50 koppels.

In gevangenschap worden nog ongeveer 1.000 vogels gehouden. De Bali spreeuw valt onder CITES-A, deze aantallen zijn dus geregistreerd. Het voortbestaan in de natuur wordt bedreigd door:

-illegale vangst voor de vogelhandel

-verlies van leefgebied

-een zeer kleine wilde populatie

Laten we het goed op ons inwerken dat zonder de kweek in avicultuur, deze vogel uitgestorven zou zijn!

De geslachtsnaam Leuco komt uit het Grieks en betekent wit. Psar betekent spreeuw. De combinatie betekent dus "witte spreeuw". De soortnaam rothschildii is vernoemd naar Walter Rothschild (1868-1927), een Britse bankier, natuuronderzoeker en verzamelaar van exotische dieren. Hij hield een privécollectie vogels en zoogdieren in zijn museum in Tring (nu onderdeel van het National History Museum in Londen). De Bali spreeuw werd door hem (pas) in 1912 ontdekt en wetenschappelijk benoemd. Na de beschrijving werd de Bali spreeuw al snel populair in de internationale vogelhandel vanwege zijn uiterlijk en zeldzaamheid. Dat luidde ironisch genoeg ook de achteruitgang van de wilde populatie in: in de decennia erna werden veel vogels gevangen en uitgevoerd, waardoor de soort in de natuur snel terugliep.

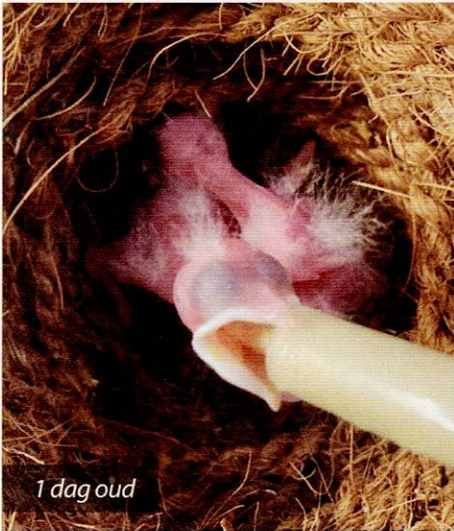
Een goede vriend van me kweekte met Bali spreeuwen, maar de oudervogels voerden niet goed. De jongen stierven meestal voordat ze een week oud waren. Vanwege een geplande vakantie van hem vroeg hij me of ik wilde proberen om de overgebleven twee jonge Bali spreeuwen van vijf dagen oud met de hand groot te brengen. Die uitdaging ging ik graag aan, in de wetenschap dat het tot zes weken zou duren voordat de vogels zelfstandig zouden zijn. Rondvragen wat ik zou moeten voeren gaf een gevarieerd aanbod. Van opfok pap (Nutribird A21) tot pinkie muisjes, pellets, fruit, insecten en hondenbrok. Er waren klaarblijkelijk diverse methoden voorhanden. Calcium is belangrijk om rachitis (botafwijkingen) te voorkomen. Ik koos voor geweekte puppy brokjes, pinkies, wasmotlarven en krekels, aangevuld met Trioivit (vitaminen en mineralen) en Nutribird A19 opfok.

Als voedingsschema (bron EAZA, professionele fokprogramma's) zou dit moeten worden aangehouden:

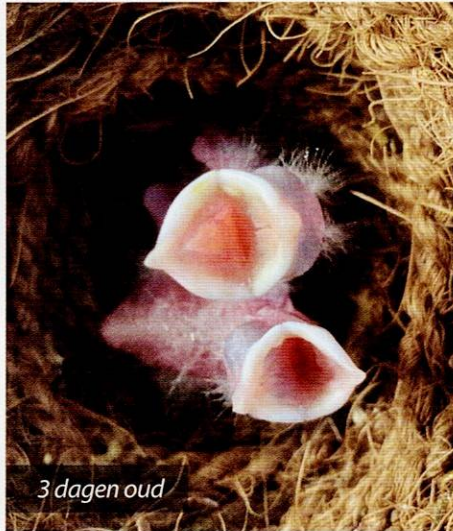
-dag 1-7, iedere 30-45 minuten overdag (12-14 voedingen per dag): pap met wat insecten. Hoeveelheid 5-10% van het lichaamsgewicht (krop moet vullen, maar niet overvol)

-week 1-2, iedere 1-1 ½ uur (8-10 voedingen per dag), pap iets dikker maken, kleine stukjes insect. Hoeveelheid 2-3 ml pap per voeding plus 1-2 kleine insectjes

-week 2-3, iedere 1-1 ½ uur (8-10 voedingen per dag), pap dikker maken, meer insecten toevoegen

1 dag oud

3 dagen oud

11 dagen oud

-week 3-4, iedere 3-4 uur, dikke handopfokpap, 4-6 kleine insecten per dag, kleine stukjes zacht fruit, jonge spreek begint zelf te pikken, steeds meer hele insecten, kleine stukjes fruit
 -na 4 weken, afbouwen handvoeding, vogels stimuleren zelf te eten.
 -week 5-6, nog 3-4 voedingen per dag, daarna afbouwen. Pap wordt afgebouwd, hoofdvoeding insecten, steeds meer fruit en zacht universeel voer.

Extra tips:

- Calcium en vitamines, dagelijks een beetje door het voer
- Hygiëne, voer vers aanmaken, spuitjes /lepel direct schoonmaken
- Afwisseling, varieer in insecten en fruit om tekorten te voorkomen
- Weeg dagelijks, groei moet gestaag doorzetten, bij gewichtsverlies direct ingrijpen

Dan zouden de jonge Bali's zo moeten ontwikkelen:

Leeftijd	Gewicht	Ontwikkeling
0 (uit ei)	6-7 gram naakt,	ogen gesloten
3 dagen	10-12 gram	snelle groei, roze huid
7 dagen	18-20 gram	veerpapillen zichtbaar

10 dagen	25-28 gram	ogen openen
14 dagen	32-36 gram	meer dons, begint rechtop te zitten
21 dagen	45-50 gram	actief, bedelen sterker, eerste vleugelveren uit
28 dagen	55-60 gram	bijna volledig in de veren, kan uit nest komen
35 dagen	65-70 gram	leervlucht, leert zelf eten
42 dagen	70-75 gram	uitgevlogen, vrijwel zelfstandig
Volwassen	80-90 gram	volledig verenkleed, zelfstandig foerageren

Eind augustus haalde ik de vogels op (ze waren toen vijf dagen oud), kaal en de oogjes nog dicht. Ik plaatste ze in een broedmachine bij elkaar in één nestkom en stelde de temperatuur in op 32 graden Celsius. Voerfrequentie iedere 1-1 ½ uur, zoveel als ze opkonden. Op een leeftijd van acht dagen verlaagde ik de temperatuur naar 30 graden Celsius, maar dat was een misrekening. De kleinste spreek spuugde het aangeboden eten direct uit en wilde niets meer opnemen. Pas nadat ik de temperatuur weer verhoogde naar 32 graden Celsius, nam hij weer eten op. Op de negende dag

27 dagen oud

Moeder van 96 met jonge balispreeuw

11 dagen oud

13 dagen oud

ringde ik beide vogels met 5,5mm, hoewel er een groot verschil was tussen de grootste en kleinste vogel. Op dag tien besloot ik ze te wegen. De kleinste woog 44 gram en de grootste 56 gram. Daarmee zaten ze ver boven de groeicurve die ik inmiddels had gevonden voor handopfok van de Bali spreeuw. Die grafiek gaf 28 gram aan bij een leeftijd van tien dagen. ... De toppen van de vleugelveertjes kwamen al uit de veerschacht tevoorschijn.

De nestkom werd te klein voor beide vogels. Ik gaf ze ieder een eigen nestkom. Vanwege het risico op spreidpoten verwijderde ik het papier in de kom en zette de vogels direct in een touwnestje voor betere grip. Op de 13e dag sloeg de schrik me om het hart toen beide vogels weigerden te eten. Al het aangeboden voer werd direct uitgespuugd. Dat hielden ze vol tot 14.00 uur. Pas daarna werd er weer mondjesmaat wat voer opgenomen. Ik besepte dat mijn

voerfrequentie naar beneden moet, ze zijn te zwaar en overvoerd! Overleg met een ervaren collega kweker leerde dat geadviseerd werd om slechts om de 3-4 uur te voeren. Toen ik daarmee begon hadden de vogels zo veel honger dat ze wél aten. Maar intussen schudden beide vogels heftig met hun kop heen en weer, ook in rust alsof er wat dwarszat. Het delen van een filmpje hiervan op social media gaf een aantal mogelijke oorzaken:

- bacterie
- gist/schimmel

Intussen vermagerden de vogels zienderogen en nam het kopschudden toe. Ik besloot om het voer fijn te malen en om de 2-3 uur te voeren. De jonge vogels knapten wat op en het kopschudden leek wat minder te worden. Het waren benauwde tijden voor me! Ik plaatste de jongen weer samen in een grote kom met hooi – ze konden zich inmiddels oprichten – en stelde de temperatuur op 30 graden Celsius in.

Op een leeftijd van 15 dagen was het kopschudden gelukkig verleden tijd. Het had dus met de voerfrequentie te maken. Het "oude" opgenomen voer was mogelijk nog niet helemaal verteerd en mengde al met het nieuw aangeboden voer. Dat werkte schimmelingwerking en bacteriegroei in de hand! Het was een ervaren vogelkweker die me daarop wees. Bedankt Jeroen!

Op een leeftijd van 18 dagen kropen de jonge Bali's af en toe uit hun met mos gevoerde nestkom om de ruimte wat te verkennen. Volgens de groeicurve moesten ze nu 45 gram zijn. De kleinste was 60 gram en de grootste 80 gram! Toch waren ze niet moddervet, maar gewoon goed in het vlees. Ik verwarmde ook niet meer, ze zaten prima in hun veren en konden zichzelf prima warm houden.

Met 21 dagen zat de grootste op stok en deed het prima. Maar de kleinste deed het niet goed, bleef sterk achter in groei en gewicht, had ademhalingsproblemen en een sterk vergrote lever. Een tweedaagse kuur met Baycox hielp niet. Ik besloot om deze achterblijver terug in de broedmachine te plaatsen op 32 graden Celsius. Hij at ook veel minder dan zijn nestgenoot, ik schat maar 1/6 deel. Helaas

21 dagen oud

ging het daarna steeds slechter met de kleinste Bali. Een consult bij een gespecialiseerde vogeldierenarts adviseerde CO-TRIMOZAZOL als medicijn, maar helaas kwam dit te laat. De vogel haalde het niet.

Gelukkig ging het met de overgebleven Bali spreek uitstekend. Hij groeide goed en boven verwachting begon hij al met 33 dagen zelfstandig te eten en weigerde vanaf dan zijn papje. Hij kreeg Nutribird T16 pellets, meelwormen bestoven met Trioivit (vitaminen en mineralen) en incidenteel wasmotlarven en moriowormen. Ook begon ik nu wat fruit te geven. Hij was volledig gewend aan mensen en ik besloot hem eens mee te nemen op mijn wekelijkse bezoek aan mijn dementerende moeder van 96 jaar oud in het verpleeghuis. Ze fleurde helemaal op door het contact met de tamme vogel en kon er niet genoeg van krijgen!

Ik kon het niet over mijn hart verkrijgen om deze vogel af te staan aan de oorspronkelijke eigenaar (wat wel de afspraak was), maar waar hij gelukkig ook begrip voor had. We maakten een deal waar we beiden achter stonden en de vogel was nu mijn eigendom. Het was nu tijd om het benodigde papierwerk af te ronden. Een DNA-veeronderzoek wees uit dat het een mannetje is. Een overdrachtsverklaring werd ingevuld en ondertekend en de benodigde CITES-A verklaring werd aangevraagd.

Terugkijkend kan ik zeggen dat in een inschattingfout maakte met de te korte voer-intervallen, waardoor ik waarschijnlijk een jong verloor. Ik liet me teveel door emotie leiden waar ratio en raad beter waren geweest. De vreugde die ik dagelijks ontvang van onze handtamme Bali spreek is onbeschrijfelijk groot. Ik kijk erg uit naar de ruiperiode, waarna hij nog veel mooier zal zijn!

Volwassen baltsende spreek
© Aeres Barneveld

Vogel feitjes - Gezamenlijk nest

© Redactie

Republikeinwevers leven in groepen van soms wel honderd tot vijfhonderd vogels in savannes en halfwoestijnen van zuidelijk Afrika waar ze leven van voornamelijk zaden en insecten.

Deze vogels bouwen een gezamenlijk nest dat door verschillende families wordt gebruikt. Iets dergelijks zien we niet veel bij de vogels. Bij de papegaaiaachtigen zijn het de muisparkieten die een gezamenlijk gigantisch groot nest bouwen dat door verschillende families wordt bewoond. Een andere vogelsoort die iets soortgelijks doet is de republikeinwever (*Phileairus socius*). Deze weversoort komt voor in Afrika en is in tegenstelling tot bijvoorbeeld de fel oranje-rode gekleurde oranjeweaver en de felgele citroenweaver slechts eenvoudig gekleurd. Het

nest dat de vogels bouwen is echter des te imponender en kan wel meer dan drie bij zeven meter groot zijn! Het nest is van boven voorzien

van een ruim, waterdicht dak. In het nest bevinden zich wel honderden nesten met een toegang die aan de onderkant van het nest zit. Na verloop van tijd wordt zo'n nest ook door andere diersoorten als kleine valkjes en uilen in gebruik genomen die voordeel hebben van de beschutting van het grote nest.

Kweekervaring met de boekvink

© Jan de Boer

De Europese vink (*Fringilla fringilla*) komt voor in groenrijke gebieden, waar hij zowel een beschutte plaats om te broeden, als eten kan vinden. Het nest wordt goed gecamoufleerd met mossen, tussen de takken in het dichte groen gemaakt. In de oostelijke delen van Nederland komen vinken meer voor dan in het westen, maar de belangrijkste voorwaarde voor zijn voorkomen blijft de groene omgeving. Hij is onder meer te vinden in bossen, parken en tuinen.

Het basisvoedsel voor vinken wordt gevormd door zaden en zachte plantendelen. Vooral in het najaar scharrelen ze in grote groepen op de grond onder beuken om beukennotjes te eten en in de tuin doen ze zich te goed aan zaadjes die door andere vogels worden gemorst. Echter, in het broedseizoen schakelen vinken over op insecten. Deze leveren meer eiwitten, noodzakelijk voor de groei van de jonge vinken en om het grote energieverbruik van de oudervogels op te kunnen vangen.

Vinken hebben een korte, kegelvormige snavel. Het mannetje heeft in broedkleed een blauwgrijs petje, een oranjerode borst en wangen. De staartveren zijn zwart, behalve de (witte) buitenste staartpennen. Het vrouwtje is minder opvallend en wordt nog wel eens aangezien voor een vrouwtje huismus. Het meest opvallende kenmerk van de vink zijn de twee witte vleugelstrepen. Daarmee kun je ook de pop van de vink het beste van een mus onderscheiden.

Persoonlijk denk ik dat de vink de sterkste volièrevogel is die we kennen. De gemiddelde leeftijd van een volièrevink is naar het schijnt toch 8 à 10 jaar.

Territorium

De vink is een uitgesproken territoriumvogel. Gedurende de maanden van augustus tot februari kan men de mannen wel bij mekaar zetten. De overige tijd van het jaar zal het verblijf van bijvoorbeeld twee mannen in één volière meestal leiden tot de dood van een van de twee vinkmannen. De reden is dat de vink man zijn territorium in de broedtijd verdedigt tegen indringers. Ik heb dit vorig jaar aan den lijve ondervonden en had nooit verwacht dat een vink zo agressief kon zijn tegen zijn soortgenoten.

Helaas zijn er weinig vogelliefhebbers die met vinken kweken. Aan de ene kant begrijp ik het ook wel want het kan best een moeilijke vogel zijn om mee te kweken. Afgelopen jaren heb ik best redelijk gekweekt met de vink. In 2024 besloot ik mijn kweek te beginnen met drie eigen kweekpoppen en één jonge vink man die ik had gekocht bij een liefhebber. Mijn volière staat in een hoek en ik heb, zoals je op de foto ziet, een groen net aan de voorkant gespannen. Dit omdat ik vaak last van roofvogels had en met dit systeem er veel

minder last van heb.

Kweek

Begin maart besloot ik mijn eigen kweek vink man te plaatsen in een aparte kooi want ik zag de mannen al flink aan het jagen op mekaar. Omdat ik een liefhebber ben van de zang van de vink heb ik één vink man in een aparte kooi in mijn tuin zitten in het broedseizoen. De mannen zingen dan tegen mekaar op wat prachtig is om naar te luisteren. De man begon begin april volop achter de poppen te jagen. Zo gebeurde het dat een van de poppen overging tot nestbouw. Als nestmateriaal geef ik sisal en kokosvezel en doe er ook witte watten bij. Het is echter wel vaak zo dat vinken een slordig nest bouwen. Het komt ook zelfs voor dat vinken eieren leggen terwijl het nest nog niet af is. Een normaal legsel van de vink bedraagt meestal drie tot vijf eieren. Er werden bij mij vier eieren gelegd. De eieren raap ik niet omdat een vink zich snel laat verjagen. De pop broedt voorbeeldig maar tegelijk moet ik dan ook goed opletten.

De man jaagt wel achter de andere poppen maar deze keer had ik het probleem dat de poppen onderling ook zaten te vechten. De pop die zat te broeden zat ook niet meer op het nest. Toen ben ik gaan kijken en wat bleek? De eieren waren allemaal weg. Ik baalde als een stekker. Ik heb de andere twee poppen uitgevangen en een

Jonge vogels, 12 dagen oud

Jonge vogel, 25 dagen oud

Pas uitgevlogen jong

week later zat de pop alweer te bouwen. Dit keer werden er vijf eieren gelegd. Aangezien de man behoorlijk driftig was besloot ik deze apart in een tt kooi te zetten. Na zo'n dertien dagen kwamen er vier jongen uit het ei. Hier bleef het ook bij. Het andere ei was helaas afgestorven. De jongen krijgen naast het wildzangzaad ook ei-voer, pinkies en levende buffalowormen; hier wordt gretig gebruik van gemaakt. De man laat ik gewoon in de tt kooi zitten. Mijn ervaring met vinkmannen is dat ze nooit meevoeren, uitzonderingen daargelaten. Ik heb 'n vinkman gehad die goed meevoerde maar de rest van de vinkmannen deed dat bij mij niet. De pop kan de jongen makkelijk zelf grootbrengen. Na circa twee weken verlaten de jongen het nest. Ondertussen laat ik de man weer los want de pop vliegt alweer met nestmateriaal. De pop voert ondertussen de jongen en bouwt tegelijk ook weer een nest.

Na het tweede ei pak ik de man weer weg en deze gaat weer in de tt kooi in het zicht van de pop. Deze keer werden er zes eieren gelegd. De jongen zijn ondertussen 30 dagen en gaan dan in een uitvliegkooi. De zes eieren zijn ook uitgekomen maar helaas hebben drie jongen het niet overleefd. Deze konden niet meekomen

met de rest. De jongen zijn ook groot geworden.

De jonge vinken in hun jeugdkleed zien er op het eerste gezicht allemaal uit als poppen. Het verschil is echter al in het nest waar te nemen. Wanneer de eerste veren verschijnen op ongeveer de 7e a 8e levensdag is het verschil duidelijk te zien. De schouderveertjes van de man zijn duidelijk donkerder dan die van de pop.

Van die 3 vinkpoppen in de voliere heb ik 1 pop samen met mijn eigen kweekman in een kooi gehuisvest van 1 m x 50 cm x 50 cm. Er werd een nest gebouwd en eieren gelegd maar helaas is de pop er toen afgestapt. Mijns inziens denk ik dat een vink toch meer ruimte moet hebben wil je succesvol zijn met het kweken van deze soort. Toch ben ik een keer bij onze zuiderburen op bezoek geweest en die man kweekte ze ook in broedkooien en dat ging hem goed af. Maar goed..... uitzonderingen hou je altijd.

Tot slot hoop ik met mijn bijdrage van dit kweekverslag dat er liefhebbers enthousiast zijn geworden om met vinken te willen gaan kweken.

Vogel feitjes - Extra ooglid

© Erik Amreem

De waterspreeuw is een fascinerende vogel die vaak langs snelstromende beken te vinden is. Wat deze vogel zo bijzonder maakt, is zijn extra ooglid, ook wel het knipvlies genoemd. Dit doorzichtige ooglid beschermt de ogen van de waterspreeuw terwijl hij onder water jaagt op insecten en kleine

visjes. Het knipvlies functioneert als een soort ingebouwde zwembril, waardoor de vogel goed kan zien en tegelijkertijd zijn ogen beschermt tegen vuil en scherpe objecten.

Bij mensen is een restant van dit knipvlies nog steeds zichtbaar. In de binnenste ooghoek hebben wij een klein, doorzichtig stukje weefsel dat 'plica semilunaris' wordt genoemd. Hoewel dit restant niet dezelfde functie vervult als bij vogels, herinnert het ons aan onze gedeelde evolutionaire geschiedenis.

Andere vogels met een knipvlies zijn onder andere de ijsvogel en de pelikaan. Dit unieke aanpassingsmechanisme stelt hen in staat om zowel boven als onder water uitstekend te zien, wat essentieel is voor hun overlevingsstrategieën.

Het beoordelen van de Norwich

© Hans Hermans Keurmeester NBVV en COM

Het beoordelen van de Norwich zoals we de standaard kennen van de NBvV.

De Norwich is een van de grotere rassen en heeft een rustig karakter en een vrij lange bevedering.

De oorsprong van dit mooie ras ligt in Engeland.

Het beoordelen van de Norwich gaat als volgt: de voordrager brengt de vogels naar de keurtafel, het is prettig om meerdere vogels te kunnen plaatsen op deze tafel. Liefst heb ik de hele groep bij elkaar om ze al op afstand te kunnen observeren. Zelf vind ik het niet prettig om kooien op elkaar te zetten: wanneer er kunstlicht is, staat de bovenste rij meer in de lampen en zullen de mannen zich meer gaan rekken. De Norwich moet een volle gladde vogel zijn, met

over alle kanten de rondingen zoals de standaard aangeeft.

We laten de vogels eerst even acclimatiseren op de keurtafel zodat ze zichzelf goed kunnen presenteren. Neem hier ook de tijd voor. We beginnen met de grootte, houding en vorm.

De Norwich is een vogel van 16-16,5 cm en heeft een volle vorm. Veel voorkomende fouten zijn dat hij te lang is en te weinig volume heeft; hier moeten we toch enkele punten voor aftrekken. Het is belangrijk dat de vogel goed op de stok zit. Ook een voorkomende fout is dat ze op de stok gaan liggen; dit is niet de gevraagde houding. Opmerking bij de foto: grootte en houding prima, maar moet wat voller in de rug: 22 punten geven in deze rubriek.

De volgende rubriek is de bevedering,

deze is heel erg belangrijk. De Norwich heeft een vrij lange bevedering en moet goed gesloten zijn. Erg belangrijk is de flankbevedering: een veel voor komende fout is dat deze te lang is. Let hier goed op want dit geeft aftrekpunten. De bevedering in de hals geeft bij te lange bevedering problemen en de hals staat dan ook vaak open. Ook hier moeten we als keurmeesters op straffen. Opmerking bij de foto: deze vogel heeft een prima bevedering; de flanken zijn mooi strak en ook de hals bevedering sluit mooi aan. Hier kan men 19 punten voor geven.

De volgende rubriek is de hals/nek. De Norwich vraagt een volle hals/nek met een lichte nekinval zodat de rug een mooie ronding geeft. Deze moet mooi doorlopen in borst en rug. Vaak zien we vogels die een te lange en smalle hals/

© P. Pütz

nek hebben. De vogel lijkt dan niet gedrongen en dit geeft weer puntenaftrek. Opmerking bij de foto: de vogel heeft een mooie volle hals en nek; de hals loopt zeer goed door. Hier kun je 10 punten voor geven. De kop komt hierna; deze is zeer bepalend voor dit ras. We willen graag een mooie volle ronde kop zien, dat houdt in een rond oplopend voorhoofd met afgeronde wenkbrauwen. Let wel op dat de ogen goed zichtbaar zijn en de kop mooi breed. Opmerking bij de foto: de vogel heeft een mooie volle kop; de wenkbrauwen zijn mooi rond afgevlakt; zou in zijn geheel iets groter kunnen. Ik zou hier 9 punten voor geven.

Volgende rubriek vormen de vleugels. De vleugels van de Norwich moeten goed gesloten gedragen worden met de uiteinden op de staart inplant. Vaak laten ze de vleugels wat hangen; dit is een fout die ook bestraft dient te worden. Laat de jonge Norwich veel vliegen om z'n spieren goed te laten ontwikkelen. Opmerking bij de foto: deze Norwich heeft een prima vleugeldracht, 9 punten in deze rubriek.

De kleur: Norwichs mogen rood opgevoerd worden, dit mag maar hoeft niet.

Toch denk ik dat een mooi egaal opgevoerde vogel zich beter laat zien, optisch lijkt hij dan voller.

Aan dit opvoeren zit wel een belangrijk item, de kleur moet egaal zijn en mocht er een kleine rui plaats vinden, dan is deze al heel snel te zien. Geef daarom elke dag roodvoer; zelf meng ik dit door het eivoer. Het niet egaal opvoeren van de vogel geeft aftrek bij de beoordeling van de vogel. Het komt nog regelmatig voor dat er gele plekken komen of nieuwe staartpennen; egaliteit blijft erg belangrijk. Opmerking bij de foto: de Norwich is een schimmel vogel met een mooie egale kleur verdeling, hier krijgt hij 9 punten voor deze rubriek. Staart moet kort en goed gesloten zijn, 5 punten voor deze rubriek.

Poten en dijen: de poten moeten kort zijn, maar we moeten wel onder de vogel door kunnen kijken; de dijen mogen niet zichtbaar zijn. Let er ook op dat de bevedering mooi gesloten is in het onderlichaam.

Op de foto kun je de poten goed zien en is de bevedering mooi gesloten; ook hier kan men de 5 punten geven. Conditie: de vogel op de foto ziet er goed verzorgd uit; dit geeft voor conditie de volle 5 punten. Eindoordeel is dan ook:

een prachtige Norwich met een mooie uitstraling, al zou de rug nog iets voller mogen.

Gemakkelijk te showen

De Norwich is een vogel die gemakkelijk is om te tentoonstellen; hij is rustig en heeft niet al te veel trainingen nodig, wel is de kweek van deze vogels wat moeilijker. Ze zijn wat lui en voeren niet altijd even goed. Met wat extra aandacht moet het wel lukken om ze groot te krijgen, ook het zelfstandig worden is wat moeilijker dan bij de meeste andere rassen. De Norwich heeft wel zo'n zes weken nodig om zelfstandig te worden. Geef de vogels regelmatig badwater of besproei ze met een planten spuit, dit is al voldoende om ze showklaar te maken. Ook overbevolking moet men mijden; de Norwich heeft toch wel de neiging om zich met andere vogels te bemoeien en dit kan leiden tot veren plukken met de gevolgen van dien (lumps). Het aantal vogels op onze tentoonstellingen is er niet groter op geworden de laatste jaren maar het blijft een prachtig ras om mee te werken. Dit is de beoordeling van een keurmeester liefhebber van de Norwich kanarie.

Kalender
Mega-Catalogus
Inschrijven

De catalogus -inclusief alle keurlijsten- van het afgelopen NK nog een keer nakijken?

De vogels van uw soort vergelijken met de resultaten van vorige NK's?

Kijk op Anivent.eu in de Mega-Catalogus en vind!

Koel	Diergroep	Punten	Klassering	Ras	Kleur	Geslacht	Merk	Geslacht	Keurmeester	Inzender (klik voor detail)
3358	australische prachtvinken	90.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	4HDN +
3359	australische prachtvinken	88.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	E343 +
3360	australische prachtvinken	87.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	E343 +
3361	australische prachtvinken	92.000	-	-	Gordelgrasvink wildkleur	-	10001001	-	Tajes R	H568 +

Anivent.eu is gratis, óók voor uw afdeling of speciaalclub!

Knobbelpronkeend

© Jos Wijnen

Deze toch wel enigszins vreemde eendensoort kwamen we enige tijd geleden tegen op een fietstochtje door oost-Brabant. Nabij Valkenswaard en de Leender bossen lag een groot watergebied en hierop zwom een uitzonderlijke eend, of was het een gans? Het was een heel bijzondere vogel met een grote knobbel op zijn snavel. Ik kon hem niet thuisbrengen, had deze soort nog nooit gezien. Het was in ieder geval geen Europese eend of gans.

Thuisgekomen moest ik direct de boeken met watervogels van de wereld nakijken. Na enig zoekwerk vond ik hem. Het is een Knobbelpronkeend ook wel Pronkeend genoemd die normaal alleen in Afrika, beneden de Sahara en in Azië voorkomt. Het exemplaar wat wij tegenkwamen zal hoogstwaarschijnlijk een vogel zijn die ontsnapt is uit een vogelpark of een privé vogelcollectie. Op Waarnemingen heb ik nog gekeken maar er werd geen Pronkeend gemeld.

Het was een grote vogel die het midden houdt tussen een eend en een gans. Volgens de beschrijving in het boek is er een tamelijk groot verschil in grootte tussen man en vrouw. De woerd is een zwaargebouwde gansachtige vogel met glanzende veren en meet ongeveer 75 centimeter. De eend daarentegen is een stuk kleiner, iets dof van tint en heeft geen knobbel op de snavel. De knobbel op de snavel van de woerd is in de broedtijd het grootst, om indruk te maken op de vrouwtjes, en zijn onderstaart dekveren zijn dan geelachtig van kleur. Na de broedtijd wordt de knobbel een stuk kleiner en verd

lelies en grassen; op sommige plaatsen worden ze beschouwd als schadelijk voor landbouwgewassen. Ook sprinkhanen en de larven van waterinsecten worden gegeten. Knobbelpronkeenden zijn vrij schuw van aard en brengen een groot gedeelte van de dag door op zandbanken of eilandjes. Vlakke gebieden met veel schoon water en moerassen zijn de habitat van deze eenden. Er moeten ook voldoende bomen zijn die groot genoeg zijn om er een nest in te bouwen. De aantallen die gezien worden zijn nogal variabel want vanwege het voedsel trekken ze met de regens mee. Troepen van honderd exemplaren zijn waargenomen maar meestal ziet men ze alleen of in kleine groepjes.

Broeden doen ze bij voorkeur in holle bomen, maar er zijn ook wel nesten op de grond tussen lang gras en stenen gevonden. Vaak wordt hetzelfde nest jaren achtereen gebruikt. De eend legt in maart-april vijf tot acht lichtgele eieren en die worden in 30 dagen uitgebroed. Na ongeveer negen weken zijn de jongen vliegvlug. Knobbelpronkeenden zijn pas na twee jaar geslachtsrijp. Door hun grote verspreidingsgebied worden ze niet direct bedreigd maar waakzaamheid is geboden. Er is ook nog een Amerikaanse variëteit die voornamelijk in tropisch Zuid-Amerika voorkomt. De Amerikaanse Knobbelpronkeend (*Sarkidiornis melanotus sylvatica*). Deze is identiek aan de Afrikaanse pronkeend maar is kleiner en de woerd heeft geen lichtgrijze flanken maar zwarte. Het is niet direct een soort waarvan je in verroering raakt van "O... wat is hij mooi", maar door zijn ietwat bijzondere verschijning is het toch wel een aparte vogel die je niet dagelijks tegenkomt.

Wat voedsel betreft geven ze de voorkeur aan zaden van water-

Vogelhobby belevingen

Vogelmuur

© Henk van Hout

Wie kent het niet? Of moet ik misschien zeggen wie KON het niet? En dat verraaft meteen de strekking van dit artikel. Want immers elke rechtgeaarde vogel én kippenliefhebber is er groot mee geworden. Ik was nog maar een jaar of tien toen ik voor onze vogels muur ging plukken in de weilanden vlak bij onze woning. Hele bossen groeiden daar en met een arm vol ging ik er mee naar huis. Grote plukken werden aan de kanaries verstrekt en het was dan ook genieten wanneer alle vogels op de grond zich te goed deden aan deze super gezonde lekkernij. Rijk aan vitaminen A en C, mineralen, magnesium, ijzer, zink, silicium, calcium etc.

In de volksgeneeskunde wordt het zelfs gebruikt bij huidproblemen, brandwonden en voor luchtwegen. En schrik niet, menig kookfanaat gebruikt het in salades of als toevoeging aan de soep. Onze vogels zijn er razend gek op en van de kleine witte stervormige bloemetjes, de bladeren, de zaden en zelfs de stelen, alles wordt met graagte gegeten. Vroeger maakten we nogal eens de fout om het vogelmuur met grote bossen tegelijk in de kooi te deponeren, maar ook hier geldt: niet meer dan dat ze binnen één uur kunnen verorberen. Anderzijds in een buitenvolière zal vogelmuur snel verdrogen. En wat schetst de verbazing dat vele vogelsoorten het gedroogde muur al snel als nestmateriaal gebruiken. Prettige bijkomstigheid is dat vogelmuur de eigenschap heeft om ongedierte te weren hetgeen de nesten weer ten goede komt. Wie vogelmuur plukt zal daar ook nooit luizen, spinnen of ander gedierte op aan treffen. En ja dat plukken? Dát is in mijn beleving een heel ander verhaal geworden. Tot voor een paar jaar terug gaf ik twee tot drie maal per week vogelmuur aan mijn vogels en

zeker tijdens het broeden. Er groeide altijd wel wat in de tuin. Ook de plantsoenen voor onze woning waren doorgaans een rijke leverancier want het groeide ook daar weeldig.

Nog maar weinig te vinden

Maar sinds een jaar of vier kom ik nog maar zelden een plukje tegen wat echt niet de moeite waard is om te oogsten. Bij zaadhandelaren op internet kan je zaad bestellen van de Stellaria Media en daarmee dacht ik mooi in eigen kweek te gaan voorzien. Éen mooi plekje in de tuin gereserveerd en wat vochtig gehouden in de zomer. En inderdaad het ontkiemde vrij snel en binnen de kortste keren stond het enkele centimeters hoog. Maar daar bleef het ook bij. De weelderige trossen die ik voor ogen had bleven uit. Ook in volkstuintjes bij mij in de buurt geen vogelmuur te vinden en zelfs bij boerderijen op de berg kuilvoer: geen sprietje meer! Gesproken met boeren en tuinders die er toch verstand van hebben werd gewezen naar te warme zomers, te weinig regen, en natuurlijk stikstof want dat kan overal de schuld

van krijgen. Dus overgeschakeld naar Chinese kool uit het groente vak van Jumbo; een veelzijdig en vitaminerijk alternatief wat ook graag gegeten wordt. Tot ik eind oktober medio november langs wat akkerland reed waar de mais geoogst was en daar tot mijn verbazing grote stroken vol weelderig vogelmuur groeide. U begrijpt dat dit niet midden in Eindhoven is, maar gelukkig hebben we naast onze brainport regio ook nog wat weilanden en akkerbouw. Wellicht zal klimaatverandering een rol spelen dat vogelmuur niet meer het gehele jaar te vinden is, maar wel in de koudere en nattere herfst en wintermaanden.

Kleurkanarie:

Werking Phaeomelanine en azul

De gevolgen van de standaardwijzigingen bij de kleurkanarie

Constant van Santen

In de afgelopen artikelen heb ik veelvuldig de werking van de azulfactor beschreven. De naam azul is afkomstig uit Spanje en wordt in Italië "mono melanine" genoemd. Dat ik daar steeds maar weer op terug kom is omdat er nergens over geschreven is, terwijl de werking van de azulfactor op onze geliefde kanarie immens is. Een mutatie die niet als zodanig in het vraagprogramma is opgenomen, maar wel op ruim 80% daarvan volgens de beschrijving van de standaard van toepassing is.

Gezien de benodigde werking in de kleurvogels is het voor ieder van belang dat te weten en ernaar te handelen anders gaat het verkeerd met de kweek en later dus met het tentoonstellen.

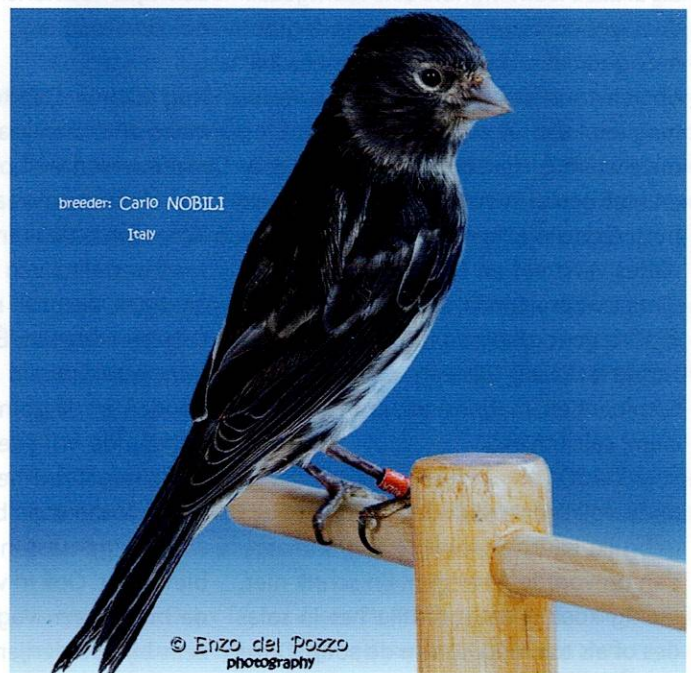
Allereerst even in het kort de werking van de azulfactor. Helaas is er in deze geen bevederingsonderzoek geweest maar ik geef de werking aan naar de uiterlijke ervaringen met de mutatie. Door de azulwerking ontstonden er vogels met een veel helderder en zuiverder ondergrond oftewel, de ondergrond werd vrij van bruine phaeomelanine. Voorts werd de bestreping door deze factor ondersteund in kleur, duidelijk zichtbaar donkerder en talrijker. In de tachtiger jaren zagen we deze werking terug in de agaats kanaries. In Italië is men daar in de tussentijd dus verder mee aan het ontwikkelen geweest, bijvoorbeeld door Luciano Manfredini.

Verleden

Terugdenkend aan het verleden herinner ik me de extreem heldere vogels onder meer in de zwart serie welke eind zestiger jaren in de streek van Veenendaal waargenomen zijn en waarvan vele middels een vogelhandelaar naar Frankrijk zijn vertrokken en vandaar door naar Italië.

Omdat men in Italië geen phaeomelanine meer waarnam doch uitsluitend melanine, heeft men deze vogels "mono melanine" genoemd ofwel "alleen melanine vogels". In Spanje zagen we de azulfactor breder ontstaan onder meer na de vermenging van Onyx vogels met alle andere standaard reeksen: zwart, bruin, agaats en isabel. Zo zagen wij ineens zeer heldere zwarte kanaries zonder phaeo welke wij herkenden uit "de Veenendaal-tijd".

Ook ontstonden er diverse azul kleurkanarie mutaties door gebruik te maken van deze factor. Bij de agaatspastel en satinet konden wij dat gemakkelijk verklaren, zoals ook later bij de Topaas

Zwart Onyx Wit, goede oxidatie onyxfactor tussen de bestreping. Flank wat licht. Koppertij moet wat donkerder.

in de agaats serie. Maar toen de azulfactor vol aanwezig was bij een zwart topaas moesten we even heel goed kijken. Ineens was er geen bruinachtige melanine meer en geen vuil bruine ondergrond (het toen bestaande beeld van de zwart-topaas), maar we zagen een zwartachtige bestreping op een zuivere ondergrond, meer strepen (zwarter), welke sterk afstaken op die helderder ondergrond.

De eumo kanaries welke vanaf begin negentiger jaren in Nederland werden ontwikkeld, hadden het manco dat de bestreping zeer was aangetast en geheel niet compleet was. Een nieuwe kleur welke daardoor niet erg aantrekkelijk overkwam en bovendien qua gezondheid een gebruiksaanwijzing had. Met het inkruisen van de azulfactor was deze mutatie ineens goed herkenbaar in zwart, bruin en agaats. Bevederingsonderzoek had al bij deze mutatie aangetoond (zonder de azulfactor) dat de kleurcellen van de phaeomelanine leeg waren, dus geen kleur bevatten. Uit het onderzoek door Inte Onsman was tevens naar voren gekomen dat de kwaliteit van de zwarte eumelanine-cellen onaangetast

was. Door het ontbreken van de kleur in de phaeomelanine-cel kon de phaeo elanine geen ondersteuning aan de melanine-bestreping geven. Met de azulfactor werd de bestreping veel donkerder, talrijker en uniformer.

Later, toen wij de azulfactor bij de klassieke bruine kanaries hadden ingekweekt, was het effect voor velen ineens heel verwarrend en dacht men aan een nieuwe mutatie. In de bruine kleurkanarie zonder azul wordt de bruine bestreping door de aanwezige maximale phaeomelanine maximaal ondersteund tot een maximale uiting van de bruine eumelanine. Die ondersteuning was er bij de azulfactor dus ineens niet meer aanwezig. Niet alleen de ondergrond werd veel lichter door de afwezigheid van phaeo, maar ook de bestreping werd veel lichter door het ontbreken van de ondersteunende werking van de phaeomelanine aan de eumelanine. De kleur van de bestreping ging richting een donkere isabel. Geheel begrijpelijk omdat de isabel een bruine kanarie is, waar de reductie van de phaeomelanine op heeft gewerkt. Dezelfde reductie van de phaeomelanine waardoor wij de agaten vanuit zwart hadden verkregen. Die ontwikkeling had reeds voor de Tweede Wereldoorlog plaats gevonden.

In de kweek hebben wij sindsdien ervaren dat deze reductie van de phaeomelanine (agaat en isabel) cumulerend werkt. De agaten en isabellen werden lichter en lichter en zo moesten wij, bij de kweek ervan, steeds acties ondernemen om de bestreping te verdonkeren en te vermenigvuldigen. U kunt zich allemaal wel de problemen van het gemis aan bestreping op bijvoorbeeld kop, hals, flanken en vedertoppen herinneren.

Bij de zwarte en bruine kanaries werd in de standaard in Nederland, België, Duitsland enzovoorts in de standaard een maximale uiting van zwart en bruin in een minimale bestreping gevraagd. Voorts een maximaal geoxideerd lipochroom waarin de bruine phaeo melanine geheel door de lipochroom diende te zijn opgenomen. Dus een zo diep mogelijke lipochroomkleur zonder dat wij de phaeo op de kleur konden zien. Maar die zat dus wel in de tint van de ondergrond. Een combinatie van lipochroomkleur, phaeomelanine, eumelanine, blauwfactor en de werking van de intensief factor. Dat was niet gemakkelijk want iedere keurder kan zich wel herinneren dat, hij of zij, veelvuldig op de keurbrief een te groot bezit van phaeomelanine had beschreven, welke gemakkelijk op de omzomingen van de vleugeldekveren waar te nemen bleef.

Voor de topkwekers was dat juist wel het geheim. Veel phaeomelanine gaf veel ondersteuning aan het eumelanine en dus ook aan zwarte hoorndelen bij de zwarte groep. Het geheim was om schimmel vogels met phaeo voor de kweek aan te houden terwijl de gemiddelde kweker, conform hetgeen in de standaard gevraagd werd, de vogels met phaeo melanine juist uit selecteerde. Men hield bijvoorbeeld dus de intensieve mannen welke het beste waren en paarde deze aan schimmel poppen welke juist minder goed waren, want die poppen met phaeo waren uitgeselec-

Phaeo Wit, uiterlijk uitsluitend phaeomelanine. Deze vogel toont wat meligheid boven op de phaeo. Moet dus wat intensiever. Te veel wit onder snavel en oog, daar moet ook bruine phaeo liggen.

teerd. Ik ken kwekers in België welke hier een meester in waren en jaar in jaar uit de meest prachtige Zwart Rood intensieven, Zwart Geel intensieven en Zwart Witten kweekten. Maar ook in Nederland herinner ik mij bijvoorbeeld Piet Pelzer met zijn prachtige zwart geel vogels of de gebroeders Gerardus met Zwart Rood.

De werking van de phaeomelanine is derhalve groot. Bij de azulfactor is deze phaeo niet meer aanwezig en deze cellen zijn verplaatst naar de eumelanine alwaar deze een vermenigvuldiging van kleur veroorzaken. Deze azulfactor heeft, in tegenstelling tot de eerste reductiefactor op de phaeomelanine, een cumulerende werking. Bij het paren van azul x azul zien wij steeds meer en steeds donkerder pigmentbestreping ontstaan. Tevens neemt het aantal eumelanine-cellen in de ondergrond toe.

De ondergrond van de azul kleurkanaries bestaat derhalve uit: lipochroomkleur, eumelanine en de intensief factor. De phaeomelanine is weg gemuteerd door het azul en de blauwfactor kan niet meer werken door de absentie van de phaeomelanine. Bij de azul vogels zien wij derhalve een veel heldere lipochroomtint in de ondergrond.

In meerdere artikelen heb ik beschreven dat de nieuwe standaard vele voordelen heeft. Omdat wij niet meer over minimale bestreping spreken bij de zwarte en de bruine groep, kunnen de kwekers vol voor een maximalisering van de kleurbestanddelen overgaan. Dat, én de cumulerende werking van de azulfactor, heeft tot een verbetering van de pigmentuiting geleid welke vooral voordeel geniet bij de mutaties. Ook bij de mutaties zien wij een veel betere pigmentuiting, vooral bij de agaat en isabel groep.

Satinet Wit (rec), prachtige vogel met goede kleur en mooie fijne- en onderbroken bestreping. Ruggpigment op de foto iets afhankelijk maar dat kan komen doordat de vogel net uit de hand komt voor de foto. Op de vleugel helaas wat vuil.

In het verleden stond in de standaard beschreven dat de lipochroom of de ondergrond bij de pigmentvogel vrij van zichtbaar bruin moet zijn. Ook noemden wij dat bij de agaten en isabellen zo. Dus bij al deze pigmentkleuren moest de phaeomelanine volledig door de lipochroom zijn opgenomen. Ook bij de mutanten.

Nu, is in de Internationale standaard de door ons gehanteerde beschrijving veranderd in "vrij van phaeomelanine". Dus wij mogen het niet meer direct zien maar evenmin indirect opgenomen zijn door de lipochroomkleur. Met andere woorden: vrij=niet aanwezig! Alleen bij de bruine groep spreken we van een maximale uiting van de phaeomelanine en zodanig zelfs, dat deze bij de intensieve maximaal zichtbaar moet blijven en dus niet volledig dient te zijn opgenomen in de lipochroomkleur. De bruine groep bevat derhalve de originele bestanddelen van phaeomelanines en eumelanines en is derhalve in onze beleving een standaardvogel gebleven. Alleen bij mutanten als eumo, topaas en jaspis in deze bruine groep heeft men de azulvorm beschreven, en dan natuurlijk de mogno welke een azul-opaal is.

Volledigheidshalve noem ik ook nog even de phaeo kleurkanarie die uiterlijk alleen uit phaeomelanine bestaat en een vogel in de

bruine groep is. Deze mutatie bestaat ook genetisch in het zwart maar deze heeft geen rode ogen wat wel in de standaard vereist is.

Het verschil van een klassieke vogel met phaeomelanine en een vogel met een azulfactor moet u nu geheel duidelijk zijn. Wij moeten weten, welke vogels wij met phaeomelanine en met azulfactor moeten kweken.

Echter...

Wat gebeurt er met al die andere factoren bij de kleurkanarie? Factoren welke allemaal een eigen werking hebben? Daar gaat het mis. Ik heb het vermoeden, dat de standaard tegenwoordig niet meer wordt geschreven vanuit een volledige kennis en werking van alle factoren. Ik hoor steeds meer theorieën van vooraanstaande personen in onze liefhebberij welke niet gebaseerd zijn op de werking van iedere onderliggende mutatie. De werking van de factoren is in de jaren niet veranderd. Alleen is er door selectie in de jaren een ander beeld van de vogels ontstaan.

De gewijzigde uiting van de kanarie kan een goede zaak zijn, maar als deze uiting het gevolg is van tegenstrijdig werkende factoren, dan ontstaat er een probleem waar wij direct op moeten ingrijpen.

Ik wil u graag bijvoorbeeld de ONYX factor en de KOBALT factor als voorbeeld geven. Deze beide factoren hebben een gevolg op de werking van de phaeomelanine in de kleurkanarie.

Als eerste de Onyx factor. Deze heeft tot gevolg dat de bruine phaeomelanine in de ondergrond wordt omgezet in zwarte eumelanine. Daardoor vervalt de ondersteuning van het bruine phaeomelanine op de eumelanine-bestreping, maar wordt in de ondergrond naast de reeds aanwezige eumelanine, geen bruine phaeomelanine meer aangemaakt, maar extra zwarte eumelanine. De ondergrond wordt hierdoor zwart c.q. zwartig welke in de standaard staat aangeduid is als roetkleuring. Bij de bruine groep wordt deze bruine phaeomelanine omgezet in bruine eumelanine, waardoor eveneens de ondersteuning aan de bruine bestreping wegvalt en de roodbruine phaeomelanine niet meer wordt aangemaakt. Daarvoor komt in de plaats de bruine extra eumelanine in de ondergrond. De warm bruine kleur van de phaeo is vervangen door een koud-bruine kleur van de eumelanine (Onyx). Dat de Onyx-factor op hetzelfde allel ligt als de opaalfactor is even niet van belang.

Ten tweede de Kobalt factor. Deze heeft tot gevolg dat de aanwezige phaeomelanine is toegenomen en verder over de gehele vogel is verdeeld. Naar mijn mening is ook de eumelanine in de ondergrond niet alleen in de mantel, maar over het gehele verenkleed verdeeld en toegenomen. In de klassieke vogel is de phaeomelanine voornamelijk opgenomen in de mantel van de vogel. Door de grotere hoeveelheid phaeomelanine is er eveneens een grotere ondersteuning van de eumelanine in de bestreping aan-

wezig, alsmede een grotere hoeveelheid zwart in de onderliggende dons. De vogel heeft een veel donkerder uiting in zowel bestreping als lipochroom.

Gevolgen

Bij de onyx een omzetting van phaeo in zwart bij zwarte- en agaats reeks en bij de kobalt een verveelvuldiging en verspreiding van de phaeo. Hoe kan deze factor dan nog werken als bij de azul deze phaeo niet meer aanwezig is in de ondergrond? Die werkt dus dan niet of onvoldoende.

Hetzelfde zagen wij al bij de originele blauwfactor, welke rond de cortex ligt en welke met behulp van de intensiefactor en maximale conditie van de vogels in een blauwige tint tot uiting komt. Zie beschrijvingen in de oude boeken.

De ondersteuning van de eerste reductiefactor waardoor het zwart van de agaats lichter is, is evenmin aanwezig. De bestreping van een agaats is door de werking van de azulfactor net zo zwart geworden als bij de zwarte met het verschil dat wij selectief de een promoten en in brede en ononderbroken bestreping aanwezig willen laten zijn, en de ander proberen te onderdrukken en fijn en onderbroken proberen te houden. De tegenwoordige agaatskweker heeft gezien dat, hij of zij, de kleur in de ondergrond, de grootte van de tekening vooral op het dek en de kleur van de bestreping in de gaten moet houden, daar deze allen snel veel te donker worden. Velen zijn thans in vervoering bij het zien van de zwartere en donkerder exemplaren van agaats vogels maar onder meer de TC-kleurkanaries waarschuwt voor deze ontwikkelingen. Keurmeesters bestraffen dit omdat deze vogels de kenmerken van de agaats verliezen.

Door de ontwikkeling van de nieuwe standaard zijn de klassieke vogels in het zwart, agaats en isabel minder tot niet meer voorhanden. Om de Onyx en Kobalt vogels te kweken en de mutatie kenmerken maximaal tot uiting te laten komen hebben wij de klassieke vogels nodig, anders kweken wij mutanten waarbij de mutatiekenmerken niet of onvoldoende aanwezig zijn. Dat zien wij vooral bij de Onyx die nog nauwelijks meer de roetvormige melanines toont. Of een Kobalt waarbij geen phaeo meer aanwezig is, maar uitsluitend de vermeerderde eumelanine in de ondergrond. Een halve mutatiwerking dus.

Ik kan mij nog herinneren dat een goede vriend van mij in Italië enkele jaren heel goede Zwart Kobalt Rood Mozaïek kanaries kweekte. Heel goede vogels die zeer goed speelden. Ineens zag ik bij hem zeer heldere vogels in deze kleur, welke ik overigens buitengewoon mooi vond. De afwezigheid van phaeo had een heel andere kleur tot gevolg. Geheel wat staalgruis in uitdrukking. Ik informeerde later hoe het met die vogels was. Hij had alles opgeruimd omdat de keurders in Italië vonden dat deze vogels te licht geoxideerd waren. Sindsdien is deze internationale standaard meer en meer naar de azul vorm overgeschreven en zouden deze vogels nu dus "top" spelen. Maar de maximale oxidatie is niet meer aanwezig. Wel het "vrij van bruin" en dus niet de volle werking van de mutatie.

Hoe kom je dan toch aan de juiste klassieke vogels voor deze mutaties? Door het uitkweken van de azulfactor. Dat kan door een agaats man met een bruine pop te paren. De jongen zijn dan allen verervend maar zijn uiterlijk met phaeomelanine. Het gevolg is dat het wel even duurt dat de azulfactor geheel uit je vogels is en je dus best wel wat "afval" kan kweken.

Slot

Van de Onyx-azul heb ik meerdere foto's recentelijk gezien, welke in het agaats waren. Allemaal met nauwelijks onyx kenmerken. Dat heeft mij tot het schrijven van dit artikel gebracht om u te informeren over deze ontwikkeling. Een ontwikkeling welke het ook onder meer voor kwekers van Opalen moeilijk maakt omdat de klassieke vogels voor de Opaal (met uitzondering van bruin) evenmin meer beschikbaar zijn. Opaal plus azul geeft Mogno weet u wel?

Rest mij u erop te wijzen dat de werking van phaeomelanine op meerdere kleuren veel gevolgen heeft. Ik heb mij slechts tot het noemen van voorstaande beperkt om het artikel leesbaar en begrijpelijk te houden.

Graag zou ik zien dat deze punten zo spoedig mogelijk door wellicht de Nederlandse TC bij de OMJ worden neergelegd. Het verlies van de standaardvogel heb ik al eerder aangehaald en vormt in de Belgisch en Nederlandse liefhebberij nog steeds een gemis. Zoals beschreven zal dit gemis steeds groter worden over het gehele pallet aan kleurkanaries. Wij hebben ook een juiste transparante opbouw van het vraagprogramma nodig zodat men de relatie tussen klassiek en alle mutaties kan blijven overzien en snappen. Nu is het alsof een wiskundige vergeet dat de stelling van Pythagoras bestaat of een chef kok niet meer hoeft te weten hoe hij aardappelen of groente kookt. Hoe moeilijk maken wij het dan voor de gemiddelde liefhebber, of nog erger, een beginnend liefhebber? De ouderen onder ons kunnen wellicht terug grijpen op hetgeen in het verleden plaats heeft gevonden. Nieuwkomers kunnen wij echt niet gaan vertellen wat zij 30 jaar geleden moesten weten over bijvoorbeeld een klassieke vogel. Aan ons om een goede standaard te hanteren welke logisch en dienend aan de liefhebberij is. Een vraagprogramma waarin klassiek, écht klassiek is en het gevraagde duidelijk herkenbaar. Wij zullen het samen moeten doen, kennis delen en lijnen uitzetten naar de toekomst, voor de verdere uiting van klassieke- en mutatievormen, ten behoeve van de verdere ontwikkeling van onze sport/liefhebberij.

Natuurgevaren dragen bij tot het uitsterven van sommige soorten papegaaiachtigen

© David Waugh

Correspondent, Loro Parque Fundación

De oranjevoorhoofdkekari (Cyanoramphus malherbi) werd beschreven in 1857 en vernoemd naar M. de Malherbe, een weldoener van het Metz Museum in Frankrijk. Het exemplaar bevond zich in 1891 in het museum, maar is nu helaas niet meer terug te vinden. Erger nog is dat deze 'ernstig bedreigde' parkiet van Nieuw-Zeeland balanceert op de rand van uitsterven en nu alleen nog voorkomt in drie zuidelijke beukenvalleien (Nothofagus spp.) op het Zuidereiland. Als maatregel voor het instandhouden van de soort zijn populaties gevestigd op vier kleinere eilanden voor de kust die roofdiervrij zijn.

Geïntroduceerde roofdieren, voornamelijk hermelijnen (Mustela erminea) en ratten (Rattus spp), zijn vrijwel zeker de belangrijkste oorzaak van de achteruitgang van parkieten. Bovendien kan het zijn dat er onvoldoende nestholten zijn als gevolg van het bosbouwbeleid. Het vele grazen door vee en

geïntroduceerde wilde herbivoren veranderen de foerageergebieden van de parkiet. Psittacine Beak and Feather Disease (snavel- en veerrot) kan ook een probleem zijn. In deze opsomming van bedreigingen zijn zojuist twee natuurrampen aangegeven. Volgens een recente studie* wordt de oranjevoorhoofdkekari daarnaast nog blootgesteld aan aardbevingen en tsunami's (vloedgolven)!

Studie

De studie onderzoekt de wereldwijde overlap tussen soortenverdelingen en het voorkomen van vier natuurlijke gevaren, te weten aardbevingen, orkanen, tsunami's en vulkanen. Wanneer alles gelijk blijft, hebben soorten weerstand ontwikkeld tegen natuurlijke gevaren, maar het leven wordt moeilijker wanneer ze ook nog eens worden geconfronteerd met schadelijke directe en indirecte menselijke effecten. In feite onderstreept de studie dat de aanhoudende uitstervingsgolf van

Cyanoramphus malherbi

Vernietiging van Amazone oerwoud in Colombia

Vulkaanuitbarsting op eiland St.Vincent

Diadeemlori's, in beslag genomen door Tasikoki Wildlife Rescue Centre

diersoorten op de planeet met name een gevolg is van menselijke activiteiten. Maar het roept ook de vaak over het hoofd geziene vraag op hoeveel vatbaarder voor uitsterven door natuurlijke gevaren de soorten met beperkte verspreiding zijn of populaties met weinig volwassen individuen.

Om hun beoordeling te kunnen maken, selecteerden de onderzoekers eerst alle amfibieën-, vogel-, zoogdier- en reptielensoorten met een maximale populatiegrootte van 1.100 volwassen individuen en/of soorten met een verspreidingsgebied kleiner dan of gelijk aan 2.500 km² (gebaseerd op de IUCN Rode Lijst van bedreigde soorten). Ten tweede maakten ze een schatting van de waarschijnlijkheid van de impact van elk natuurgevaar; dit deed men door historische gegevens over de frequentie en omvang van gebeurtenissen te analyseren. Vervolgens identificeerden ze alle soorten waarvan het verspreidingsgebied overlapt met bekende gevaren. Ten slotte classificeerden ze de soorten met een "hoog risico" als soorten waarvoor tenminste een kwart van hun verspreidingsgebied overlapt met gebieden met een hoge relatieve impact van ten minste één natuurgevaar.

Over het algemeen tonen de resultaten aan dat gemiddeld 10 procent van alle 34.035 beoordeelde gewervelde landdieren (5,7 procent van de vogels, 7 procent van de zoogdieren, 16 procent van de amfibieën en 14,5 procent van de reptielen)

risico lopen als gevolg van tenminste één natuurgevaar, terwijl gemiddeld 5,4% een hoog risico loopt. Soorten met een hoog risico komen vooral voor in de tropen en op eilanden. Hoe verging het de papegaaiaachtigen bij de 1.940 beoordeelde vogelsoorten?

Van de oranjevoorhoofd kakariki en 35 andere papegaaiesoorten was men van mening dat zij veel risico liepen voor een of meer natuurlijke gevaren. En ofschoon dit iets minder dan 1 procent van alle nog levende papegaaiesoorten is, worden de meeste van de 36 ernstig met uitsterven bedreigd.

Wat betreft het geografische gebied waarin de papegaaiaachtigen van nature voorkomen: van de 36 soorten komen er vijftien voor in Oceanië, tien in de Neotropen, vijf in Indomalaya en drie in zowel Australazië als de Afrotropen. Slechts zes soorten komen voor op het vasteland; de andere dertig komen voor op eilanden! De meeste van die soorten worden min of meer met uitsterven bedreigd volgens de categorietoewijzing van de IUCN Rode Lijst: 12 Ernstig bedreigd, 4 Bedreigd, 12 Kwetsbaar, 6 Bijna bedreigd en 2 Minst zorgwekkend (effectief veilig). Van het aantal verschillende natuurrampen dat als ongunstig voor elke soort wordt beoordeeld, worden 17 soorten getroffen door twee gevaren, 12 door slechts één, vijf soorten door drie en twee soorten die door alle vier de bedreigingen kunnen worden getroffen.

Vijftien van de 36 papegaaiesoorten zijn opgenomen in projecten voor hun behoud die vanaf het begin door de Loro Parque Fundación (LPF) worden ondersteund. De LPF doet geen afbreuk aan het belang van natuurrampen voor het voortbestaan van bepaalde soorten, maar handhaaft een duidelijk perspectief dat de belangrijkste bedreigingen voor papegaaien door de mens worden veroorzaakt, met name de vernietiging van leefgebieden en illegale vangst en handel. Minder belangrijk als een natuurlijk gevaar voor papegaaien (in vergelijking met vogels in het algemeen) zijn tsunamis.

Toch worden de populaties Vini-lori's van de Stille Oceaan die

Blue lorikeet

Geeloorparkiet

Roodoorara's

vorkomen op atollen en laaggelegen gebieden van andere eilanden aangegeven als risicovol.

De diadeemlori (*Eos histrio*) van de Sangihe- en Talaud-eilanden in Indonesië kent tsunami's en twee andere natuurlijke bedreigingen, maar de soort wordt bovendien geconfronteerd met een enorm verlies aan bos en met wijdverbreide illegale vangst. In schril contrast daarmee staat een andere eilandbewoner in de Stille Oceaan, de Renell-papegaaï (*Geoffroyus hyacinthinus*) van Renell Island (Solomon eilanden) die, ondanks de dreiging van tsunami's, niet wordt geïdentificeerd als een bedreigde diersoort.

De Filippijnse kaketoë (*Cacatua haematuropygia*) heeft niet alleen te maken met alle vier de mogelijke natuurrampen, maar ook met stroperij en bosverlies. Het is een specialist in extreem laagland, zoals geïmpliceerd door het feit dat Rasa Island (voor de kust van het vasteland van Palawan) de belangrijkste locatie voor de soort ter wereld is, met ongeveer 400 individuen die het eiland bewonen. De maximale hoogte van Rasa wordt geschat op 10 meter boven het gemiddelde zeeniveau en is daarom zeer gevoelig voor tsunami's. Wat tyfoons betreft (orkaanequivalent in Azië-Pacific), een supertyfoon die de Filippijnen in december 2021 trof, verwoestte de Siargao-eilandengroep voor de noordpunt van Mindanao, waardoor alle voorbereiding door het Filippijnse kaketoëbeschermingsprogramma sinds 2015 van een belangrijke locatie voor de translocatie

van kaketoës om een andere populatie te vestigen, ongedaan werd gemaakt.

Orkanen

Orkanen in de neotropen, vooral in het Caribisch gebied, zijn gevaarlijk voor sommige zeer bedreigde papegaaiesoorten. In 2017 veroorzaakte orkaan Maria enorme schade, met negatieve gevolgen voor de Puerto Ricaanse Amazone (*Amazona vittata*) en nog meer voor de twee Amazone-soorten in Dominica, de Blauwkopamazone (*Amazona arausiaca*) en de Keizeramazone (*Amazona imperialis*). Een ongunstigste schatting voor laatstgenoemde soort was dat 239 van de resterende 250-350 individuen waren uitgeroeid. In het nabijgelegen St. Vincent barstte in 2021 de vulkaan La Soufrière explosief uit, waarbij een aanzienlijk deel van het eiland, vooral de noordelijke helft, werd bedekt met een enorme hoeveelheid as. Hoewel de endemische St. Vincent Amazone-populatie (*Amazona guildingii*) werd geraakt door de onmiddellijke uitbarsting, zijn er aanwijzingen dat de buitengewone veerkracht ervan hen heeft geholpen om er doorheen te komen. Blootstelling aan natuurrampen kan de effecten van door de mens veroorzaakte bedreigingen versterken, waardoor de gevolgen ervan worden verergerd. Als gevolg hiervan kan worden verwacht dat instandhoudingsstrategieën, zoals intensief populatiebeheer in situ en ex situ en het opzetten van verzekeringspopulaties, aan belang zullen winnen voor het voortbestaan van de getroffen soorten.

Tabel: papegaaiensoorten, ingedeeld op risico van natuurrampen

Common name	Scientific name	Soort natuurramp				Realm	Vóórkomen	Rode lijst
		E	V	T	H			
Diadeemlori	Eos histrio	R	R	R		Oceanië	Eiland	EN
Biak Lorikeet	Trichoglossus rosenbergii			R		Australasië	Eiland	VU
Kersenlori	Trichoglossus rubiginosus			R	R	Oceanië	Eiland	NT
Witneklori	Lorius albidinucha	HR		R		Oceanië	Eiland	NT
Kuhls' lori	Vini kuhlii			R	R	Oceanië	Eiland	EN
Smaragd lori	Vini ultramarina			HR		Oceanië	Eiland	CR
Saffierlori	Vini peruviana			R	R	Oceanië	Eiland	VU
Buru lori	Charmosyna toxopei	R		R		Oceanië	Eiland	CR
Roodkeelhoninglori	Charmosyna amabilis	R		R	HR	Oceanië	Eiland	CR
Diadeemlori	Charmosyna diadema			R	HR	Oceanië	Eiland	CR
Philippijnse kaketoë	Cacatua haematuropygia	R	R	R	HR	Indomaleisisch	Eiland	CR
Kakapo	Strigops habroptila	HR		R		Oceanië	Eiland	CR
Meek's spechtpapegaaitje	Micropsitta meeki			R		Oceanië	Eiland	LC
Coxen's Fig-parrot	Cyclopsitta coxeni			R	R	Australasië	Vasteland	CR
Rennell parkiet	Geoffroyus hyacinthinus				R	Oceanië	Eiland	LC
Simeulue Parrot	Psittinus abbotti	HR		R		Indomaleisisch	Eiland	NT
Zwartvoorhoofd edelpapegaaï	Tanygnathus gramineus	R		R		Indomaleisisch	Eiland	VU
Pompadourparkiet	Prosopaea splendens				HR	Oceanië	Eiland	VU
Oranjevoorhoofd kakariki	Cyanoramphus malherbi	R		R		Australasië	Eiland	CR
Ouvea parkiet	Eunymphicus uvaensis				R	Oceanië	Eiland	VU
Seychelles Vasa	Coracopsis barklyi			R		Afrotropisch	Eiland	VU
Comoro Vasa	Coracopsis sibilans		HR	R		Afrotropisch	Eiland	NT
Sangihe hangparkiet	Loriculus catamene			R		Oceanië	Eiland	NT
Bloesempapegaaitje	Loriculus flosculus		R	HR		Indomaleisisch	Eiland	VU
Echoparkiet	Alexandrinus eques			R	HR	Afrotropisch	Eiland	VU
Grijskopedelparkiet	Psittacula caniceps	HR				Indomaleisisch	Eiland	NT
Grote soldatenara	Ara ambiguus	R	R	R	R	Neotropisch	Vasteland	CR
Roodoorara	Ara rubrogenys	R				Neotropisch	Vasteland	CR
Geeloorparkiet	Ognorhynchus icterotis	R	R			Neotropisch	Vasteland	VU
El Oro Parkiet	Pyrrhura orcesi	R				Neotropisch	Vasteland	EN
Indigo-winged Parrot	Hapalopsittaca fuertesi	HR	R			Neotropisch	Vasteland	EN
Puerto Rico amazone	Amazona vittata	R		R	HR	Neotropisch	Eiland	CR
Koningsamazone	Amazona guildingii		HR		R	Neotropisch	Eiland	VU
Blauwkopamazone	Amazona arausiaca	HR		R	HR	Neotropisch	Eiland	VU
Blauwmaskeramazone	Amazona versicolor				HR	Neotropisch	Eiland	VU
Keizeramazone	Amazona imperialis	HR		R	HR	Neotropisch	Eiland	CR

1. Natuurlijk gevaar: E=aardbeving, V=Vulkaan, T=Tsunami, H=Orkaan; R=Risico, HR=Hoog Risico. 2. Rode lijst categorie: CR= Kritisch in gevaar, EN=In gevaar, VU=Kwetsbaar, NT=Enigszins bedreigd, LC=Weinig bedreigd. 3. De vetgedrukte soorten worden ondersteund door projecten van de Loro Parque Fundación.

Amazona xantholora

Simon de Haan

De Amazone xantholora wordt in het Nederlands geel- of goudteugel amazone genoemd, maar de naam Yucatan amazone wordt ook wel gebruikt.

Ik hanteer graag de wetenschappelijke naam zodat er wereldwijd geen discussie kan zijn.

De soort komt voor in Mexico en met name op het schiereiland Yucatan (vandaar ook de naam)

Het is de kleinste amazone soort samen met de albrifrons nana en meet 23 cm. De xantholora en albifrons zijn ook de soorten waarbij het verschil tussen man en pop uiterlijk waarneembaar is. Bij jonge vogels is het geslacht het eerste jaar veel lastiger te zien en kan je je behoorlijk vergissen.

Het is een soort die je 35 jaar terug nooit zag en thans nog sporadisch. Tegenwoordig als je gaat zoeken zijn ze wel te vinden.

Daar ik amazone liefhebber ben en reeds 35 jaar amazones houd en kweek is dit een soort die al wat langer op het verlanglijstje stond maar of niet te vinden was of boven het budget. In oktober 2021 zie ik bij toeval twee vogels aangeboden worden welke voor een schappelijk prijs konden worden overgenomen. Het waren nog heel jonge dieren die nog nauwelijks zelfstandig waren. Waarom iemand ze op die leeftijd al verkoopt is mij een raadsel maar ik was er blij mee.

Precies een jaar later zie ik in een Duits blad een volwassen popje (2016) aangeboden worden. Daar de eerder aangeschafte vogels (volgens mij) broer en zus zijn moet er toch geruild/bij aangekocht worden om onverwante paren samen te kunnen stellen. Met de Duitse liefhebber konden we dat overeenkomen zodat het popje ook kon worden toegevoegd. Kort daarna tref ik ook een mannetje aan bij een Deense liefhebber en ook dat kon worden overgenomen. Dit was een vogel geboren in 2020 en al geheel op kleur.

De vier vogels werden bij elkaar gehuisvest in een ruime voliëre. Dit ging eruime tijd goed tot het moment dat ik het jongste popje ernstig gewond op de grond aantref, wat ze uiteindelijk niet heeft overleefd.

Het is mij niet duidelijk geworden wie hier de oorzaak van is maar de verdenking ligt toch bij het oudere mannetje. Alles wat je over de xantholora's leest geeft wel aan dat ze een pittig karakter kunnen hebben en ook wel agressief kunnen zijn jegens de poppen. Dit herken ik totaal niet in mijn vogels. Het andere "mannetje" heb ik kort nadien apart gezet en weer later verkocht. Ik had nu immers een onverwant broedrijp koppel.

Ik heb het koppel voorzien van een passende nestkast en deze wordt voorjaar 2023 dan ook door de vogels geïnspecteerd en half mei door de pop betrokken. Vanaf dat moment laat ze zich ook niet meer zien.

Daar ik absoluut niet in de nesten kijk wanneer een van de oudervogels in het nest zit (daar heb ik hele slechte ervaringen mee) wacht ik tot de vogels op stok zitten om te kijken. Het popje zit heel trouw te broeden en geeft mij geen gelegenheid te kijken. Wanneer dit wel het geval is (na bijna drie weken broeden) blijken er drie onbevuchte eitjes te liggen. Jammer maar wellicht is het mannetje er nog niet klaar voor. De vogels worden gedurende de zomer en winter heel vertrouwd naar elkaar en naar mij. Ze weten dan ook precies wanneer ik wat lekkers voor ze heb wat ze dan ook graag door het gaas aanpakken. Er is van agressie geen enkel spoor en ik heb er zelfs een koppeltje *Forpus xanthopterygius* bij gehuisvest.

© S.de Haan

© S.de Haan

In het voorjaar van 2024 krijg ik van een andere liefhebber een natuurstam geschikt voor de xantholora's en dus verander ik iets aan de inrichting. Zoals op de foto te zien gebruik ik tafeltjes om de blokken op te zetten. Daar de vogels graag zo hoog mogelijk zitten heb ik het verschil opgevuld met een oude parkietenkast. Er is nu ruime keuze en direct is de natuurstam hun favoriet. Half mei heeft het popje zich teruggetrokken in het nest. En net als het jaar ervoor is er geen gelegenheid om te kijken.

De tweede week juni is het popje van het nest en kan ik even kijken. Er blijken twee eitjes en een jong in het nest te liggen. De oudervogels komen natuurlijk wel waarschuwen dat mijn

controle toch niet de bedoeling is maar behoudens veel lawaai wordt het getolereerd. Anderhalve week later krijg ik weer een kans even te kijken en tref zowaar drie jongen aan. Het is heel opvallend dat de jongen geen of nauwelijks dons hebben en geheel kaal zijn. Natuurlijk maken de ouders weer veel kabaal maar weten dat er weinig te vrezen is. De jongen groeien voorspoedig en ik krijg vaker de gelegenheid de vorderingen te aanschouwen en de jongen van een 8.0 mm vaste voetring te voorzien.

De eerste week van augustus is het eerste jong uitgevlogen en de dagen erna volgen nummer twee en drie. Ze blijven nog weken bedelen bij de ouders die ze dan ook blijven verzorgen. Direct is te zien dat er toch wat verschillen in kleur bestaat en de DNA tests bevestigen dan ook de kleurverschillen. Twee jongens en een meisje. Ik laat van alle jonge vogels middels DNA het geslacht bepalen zodat verrassingen zijn uitgesloten.

Het eerdergenoemde mannetje dat ik verkocht had blijkt niet naar mannetje te verkleuren maar blijkt na het seksen gewoon een pop te zijn.

Daar de oude vogels heel vertrouwd zijn gaat dit ook over naar de jonge vogels. Ze zijn weliswaar iets gereserveerder maar komen gelijk met de ouders mee naar de voerbak zodra deze van vers voer is voorzien en zelfs de versnaperingen door het gaas worden door alle vogels aangepakt.

Al met al een fantastische volièrevogel met een behoorlijk volume. Dus oppassen met kritische burens.

Ossenpikkers

Poetsvissen van de vogelwereld

© Redactie

De familie van de ossenpikkers (buphagidae) behoort tot de grote spreeuwenorde. De vogels zijn ongeveer 20 cm groot. Er bestaan twee soorten ossenpikkers, een roodsnavelige en een geelsnavelige soort.

De roodsnavelossenpikker is gemiddeld iets kleiner, heeft een geheel gele snavel en een opvallende lichte ring om het oog. De geelsnavelossenpikker heeft dat niet; deze heeft een iets zwaardere snavel die aan de basis geel is met een rode punt. In een strook ten zuiden van de Sahara komen met name geelsnavel ossenpikkers voor. In het gehele oosten van Afrika komen beide soorten voor, gedeeltelijk in overlappende gebieden. Soms zitten vogels van beide soorten op één zoogdier te 'foerageren'.

Ossenpikkers zijn de poetsvissen van de vogelwereld. Poetsvissen ontdoen de huid, de bek en de kieuwen van grote

vissen van allerlei parasieten; ossenpikkers ontdoen de huid van verschillende Afrikaanse zoogdieren van allerlei parasieten als teken. Hun klanten: giraffen, kafferbuffels, antilopen, zebra's. De vogels klimmen op de rug van hun gastheer op zoek naar voedsel. De ossenpikker heeft zich met name gespecialiseerd in teken die hij met z'n pincetachtige snavel uit de huid trekt. Daarbij wordt alle dode weefsel meegenomen en de wond als het ware 'gereinigd'. Behalve uit teken bestaat de voeding van deze vogels uit dood huidweefsel, speeksel, slijmvliezen, bloed, zweet, tranen.

Wel of geen parasiet

Er is nogal wat discussie of de ossenpikker die zoogdieren bevrijd van parasieten niet zelf óók een parasiet is. Onderzoek wijst in ieder geval in deze richting. Ze eten bijvoorbeeld met name teken die zich al volgezogen hebben met bloed... Behalve dat ze teken verwijderen van

het lichaam van hun gastheer/vrouw is waargenomen dat ze zelfs soms nieuwe wonden maken en bestaande wonden groter maken en er bloed uit oplikken of drinken. Ossenpikkers eten ook oorsmeer van zoogdieren; onbekend is of de gastheer hier enige voordeel van heeft of dat het enkel parasiteergedrag van de ossenpikker is.

Zoogdieren die 'bezocht' worden zijn doorgaans grotere zoogdieren. De kleinste gastheer is de impala; deze antilopensoort schijnt in de natuur bijzonder veel last te hebben van teken. Olifanten moeten niets weten van ossenpikkers. Mogelijk omdat hun huid te gevoelig is voor de scherpe nageltjes van de vogels. Vandaag de dag worden de vogels ook veel aangetroffen op rundvee; dromedarissen worden echter door de vogels gemeden.

Biotoop

In geheel Afrika in de savannen ten zuiden van de Sahara. Ze komen niet voor in de droge woestijnen, en evenmin in bosgebieden en oerwouden. Waar voedsel, met name teken, te vinden is, daar komen deze vogels voor. En natuurlijk moeten er ook gastheren/gastvrouwen zijn waar de betreffende teken zich op bevinden.

Broeden

Het broedseizoen valt samen met het regenseizoen. Hun gastheren zijn dan het meest actief terwijl de belasting met teken het hoogst is. Genesteld wordt in holten, meestal in bomen en soms in andere holten. Het nest wordt van binnen bekleed met grassen en vaak met wat haar van de gastheer. Een legsel bestaat doorgaans uit twee of drie eieren; de roodsnavel ossenpikker kan wel tot vijf eitjes leggen.

Roodsnavelossenpikkers

Keurmeester 183

Wat doet een keurmeester wanneer de over ons gestelden een landelijk verzamelverbod voor alle vogels afkondigen? Praktisch van de ene op de andere dag zette de Rijksoverheid een streep door alle geplande vogelshows en -beurzen. Ineens vielen er gaten in onze agenda's. In plaats van toeleven naar een spannende wedstrijd met sportiviteit, gezelligheid en contacten, zaten inzenders en keurmeesters met een fikse kater thuis.

Louis van Kelckhoven

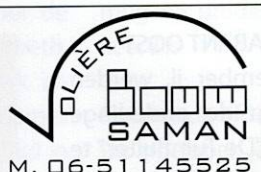
Gefrustreerd zetten liefhebbers hun vogels dan maar in de kweekkooien. Dat was voor mij geen optie, want in mijn broedkooien zaten de vogels die ik voor de verkoopklasse in Hardenberg had achtergehouden.

Ons eigen Nederlands Kampioenschap in Hardenberg en de show van onze zusterorganisatie van Kleindierliefhebbers Nederland (KLN) zijn de grootste gedupeerden. Na jaren zouden daar weer kippen geshowd mogen worden. De harde werkelijkheid anno 2026 is dat alle veren verbannen zijn, nu moeten zelfs

ook de duiven thuisblijven. Dierenparade Noordshow mocht alleen haren tentoonstellen. Zo'n 4000 vachtdragers werden ingeschreven, maar het sterke punt van een gezamenlijke show is juist de diversiteit. Daardoor komen liefhebbers van het één in contact met het ander.

Het verbod op het bijeenbrengen van vogels ten behoeve van een verkoopbeurs of tentoonstelling werd afgekondigd door het ministerie van Landbouw Visserij Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). En wij maar denken dat we gebeten zouden worden door de Partij voor de Dieren. Het verbod geldt alleen voor Nederland. Wie individueel en met een gezondheidsverklaring (traces) voor de betreffende vogels naar de Mondial in België wilde, werd geen strobreed in de weg gelegd. Stel ik zou er de vogels voor hebben, buiten een beperkingsgebied wonen én in het bezit zijn van een goed gevulde portemonnee (om de bij mij aan huis geregelde gezondheidsverklaring te betalen), dan mocht ik met mijn vogels van Delfzijl naar Vaals, dwars door vogelgrieland, naar de wereldshow in het Belgische Marche-en-Famenne reizen.

Het beleid van onze Nederlandse regering inzake vogelgriep frustreert ons. Met één pennenstreek worden duizenden verenliefhebbers gedupeerd. Alle lof voor de inzet van onze eigen commissie Dierenwelzijn en Ethiek, maar de belangenbehartigers (broederijen, voerleveranciers, stallenbouwers en slachterijen) van de commerciële pluimveesector zijn vele malen sterker dan onze eigen NBVV. En dus blijft het afwachten of en wanneer het afgekondigde verzamelverbod voor alle vogels wordt opgeheven. Als dat al wordt opgeheven, want het geldt voor onbepaalde tijd voor alle vogels. We weten allemaal dat vogelgriep niet van de ene dag op de andere verdwijnt. Sterker nog: als we er ooit weer vanaf komen. Zo wordt 2026 voor ons als vogelhouders een jaar tussen hoop en vrees. Een jaar waarin we het moeten hebben van onze veerkracht. Want veerkrachtig zijn we ook.

INFO@VOLIEREBOUWSAMAN.NL | WWW.VOLIEREBOUWSAMAN.NL

M. 06-51145525

Voor al uw vogelbenodigdheden

WIM VAN DE LUSTGRAAF

www.wimvandelustgraaf.nl

KBOF DE WITTE SPREEUWEN

Het meest gelezen Belgisch Ornithologisch tijdschrift, pagina's boordevol informatie over onze vogels! Het tijdschrift dat U maandelijks ontvangt en tevens digitaal kan lezen op pc, gsm, tablet.

Voor een jaarabonnement in Nederland gireert u € 41 via een Europese overschrijving bij de KBC bank.

IBAN rekeningnr. BE33 7330 0642 3046 en BIC code = KREDBEBB t.a.v. KBOF - Vergeylen Paul, Dendermondsesteenweg 110 D te BE 9290 Overmere.

Inschrijvingen en inlichtingen bij Achten Paul, Everslaarstraat 78, BE 9180 Lokeren, België.

E-mail: ledenadministratie@kbof.be

Via onze website: <http://www.kbof.be> kan U gratis een proefnummer inzien!

Bondsmededelingen februari 2026

VAN HET BONDSBUREAU

Een dringend verzoek aan alle verenigingsbesturen om hun gegevens actueel te houden/maken in de ledenadministratie. Bestuursleden dienen lid te zijn van de NBvV.

DISTRICT DRENTHÉ

Tijdens de opening van de onderling vogeltentoonstelling van Fauna Hoogeveen, werden er 2 jubilarissen gehuldigd voor hun 50-jarig lidmaatschap van de NBvV. De spelden werden opgespeld door de voorzitter van het District Drenthe René Schonewille. De heren Harm de Roo en Roelof Bakker, beiden zijn bijna al die jaren lid geweest van Zanglust uit Zuidwolde dat onlangs is opgeheven en ze zijn inmiddels lid geworden van Fauna H53 uit Hoogeveen. Roelof Bakker heeft vele jaren gekweekt met kanaries zowel de gele, York en Lancaster kanaries, ook met rijstvogels en wat wildzang vogels heeft hij gekweekt. Vele jaren heeft hij in het bestuur gezeten van Zanglust, waar hij tevens de materiaalman was. Harm de Roo was bij de oprichting van Zanglust en was ook al die jaren bestuurslid tot voor 2 jaar toen de vereniging 48 jaar bestond. Harm heeft zitting gehad in diverse besturen, jarenlang maakte hij deel uit van het bestuur van het District Drenthe. Daarnaast zat hij in het bestuur van de Overijsselse Parkieten Speciaalclub (OPC). Harm kweekte hoofdzakelijk en niet onverdienstelijk met de Standaard Grasparkiet. Beide

VAN DE KEURMEESTERVERENIGING Kleur en Postuurkanaries

van Bruchem uit Schoonhoven is nu ook mobiel bereikbaar op 06-81801408

Tropische vogels en parkieten

H. de Vos uit Utrecht is gestopt als keurmeester per 1-1-2026

heren doen het nu wat rustiger aan en hebben op dit moment geen vogels meer in hun hokken. Op de foto van links naar rechts: Roelof Bakker, René Schonewille en Harm de Roo.

DISTRICT GELDERLAND

Vogelvereniging Exokan H43 uit Hengelo (Gelderland) heeft onlangs haar jubilarissen gehuldigd. De heren J.M. van Aken en J.J.M. Mullink werden gehuldigd met hun 50 jarig jubileum. Districtsvoorzitter Adrie Groen heeft de bijbehorende spelden opgespeld.

DISTRICT NOORD-BRABANT OOST

Op vrijdag 21 november jl. werden bij de opening van de onderlinge tentoonstelling van "De Tuinfluiter" te Haaren (H20) door de districtsvoorzitter Noord Brant Oost van de NBvV meerdere jubilarissen in het zonnetje gezet, waaronder de heer Cees Janse. Foto Cees Janse.

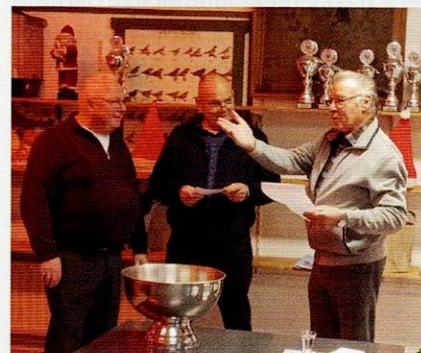

DISTRICT ZUID-HOLLAND

De Vogelvrienden Bergambacht (A08) heeft meerdere jubilarissen gehuldigd, waaronder de heren B. Breedveld en C. van Zwienen die 50 jaar lid zijn en de heer P. Kuijf die 60 jaar lid is. De huldiging heeft plaatsgevonden op 13 december 2025 tijdens de afsluitingsavond/prijzuitreiking van de Onderlinge TT 2025. De heer Leo Wooning, districtspenningmeester Zuid Holland heeft de jubilarissen hun speld overhandigd. Cees van Zwienen en Peter Kuijf werden van harte bedankt voor hun jarenlange inzet voor de vereniging.

Met name waar het gaat om de opbouw van de tentoonstellingen en bij werkzaamheden die gedaan moesten worden aan ons clubgebouw waren ze altijd de twee-eenheid die daarin het voortouw nam. Hadden ze verstand van vogels, ja dat zeker. Jaarlijks prijzen winnen, het lijkt zo makkelijk maar iedereen weet dat is het zeker niet. Voor Cees en Peter leek het echter een appeltje eitje, zij wonnen gewoon, elk jaar weer. Ja zult u zeggen zeker op afdelingsniveau. Nou bij Cees was dat zeker niet het geval. Cees won op districtsniveau en wereldkampioen worden is niet eenvoud-

dig maar Cees deed het. Nogmaals bedankt en van harte gefeliciteerd. Foto v.l.n.r. Cees van Zwienen, Peter Kuijf en Leo Wooning.

DISTRICT NOORD-BRABANT WEST

Op 16 november jl. zijn bij de Natuur- en Vogelvrienden Roosendaal vier jubilarissen gehuldigd door de districtsvoorzitter Jack Burm. Dit vond plaats tijdens de feestmiddag van de vereniging in Huis ten Halve. Zestig jaar lid van vereniging en bond was de heer Cor Ros, een lid die al heel wat jaren lid is van het bestuur. In 2010 werd Cor nog door Henk van Hout de versierselen opgespeld, behorende bij de onderscheiding van lid van bijzondere waardering. Vijftig jaar lid van de vereniging en bond waren de heren Peter van den Bosch en John Vergouwen. Peter werd geprezen om zijn trouwe lidmaatschap, omdat hij al vele jaren geen vogels meer heeft. John heeft aan Cor een prachtig voorbeeld, hoe men waardevol is als bestuurslid voor de vereniging. Dit doet hij dan ook met verve. Foto v.l.n.r.

DISTRICT LIMBURG

Op de onlangs gehouden feestavond van "Ons Genoegen" Horst (H09) hadden wij meerdere jubilarissen. De huldiging en opspelden van de jubileumspeldjes werd gedaan door de districtsvoorzitter van Limburg, de heer W. Bastiaans en de heer L. Smeets, districtsecretaris van district Limburg. Foto v.l.n.r. W. Bastiaans, L. Vullings en L. Smeets.

DISTRICT FRIESLAND

Op vrijdagavond 13-12-2025 werden, tijdens de jaarlijkse kerstfeestavond van Vogelvereniging Drachten-Ureterp (D17), meerdere jubilarissen geëerd door aan hen de NBvV jubileumspeld uit te reiken. Onder andere aan de heer P. Wijkstra in verband met zijn 50-jarig jubileum. Foto: v.l.n.r. mevrouw Wijkstra, P. Wijkstra en voorzitter E. Kampen.

De heer Evert Bos uit Heerenveen is 60 jaar lid van de NBvV. Hij is begonnen bij de vogelvereniging in Heerenveen, daarna is hij naar Leeuwarden 1 gegaan, toen die werd opgeheven is hij verspreid lid geworden. Hij heeft altijd kleurkanaries gehad, in de kleur bruin en ook wildzang zoals barmsijzen en groenlingen. Op de tentoonstellingen heeft hij vele prijzen gewonnen, zoals 77 bondskruizen. Nu heeft hij sinds 2 jaar geen vogels meer, om de gezondheid maar mist ze nog steeds. De speld werd hem overhandigd door Arend Vissia districtsvoorzitter van Friesland, met de felicitaties en dat hij er nog lang van mag genieten. Op de foto de Heer Evert Bos.

Jubilea

Jubilarissen 25 jaar

A. Spreuwenberg, afd. Ammerstol Bergambacht (A08); H. Bloemendaal, J. Buursma en M. Veenstra, afd. Drachten (D17); J. Molema, afd. Emmercompasuum (E10); H. Hoogaars en Th. Vughts, afd. Haaren (H20); M. Luttenberg en K.H. Oodink, afd. Nijverdal Hellendoorn (N06); L.H.H. Beernink, afd. Ootmarsum (O34); A. Derks en R. de Wolf, afd. Roosendaal 1 (R02);

Jubilarissen 40 jaar

K. Seip, afd. Emmercompasuum (E10); P. van Rens, H. Straatman en F. van Wissen,

afd. Huissen (H05); B. v/d Wijngaarden, afd. Haaren (H20); L. Lente, afd. Hoogeveen 1 (H53); M.H.J. Jansen, afd. Nijverdal Hellendoorn (N06); J. van Yperen, afd. Oostwold (O16); M.J. Visser, Rhenen (R07); Th. Selten, afd. Zeeland (Z19);

Jubilarissen 50 jaar

B. Breedevelde en C. van Zwiene, afd. Ammerstol Bergambacht (A08); P. Wijkstra, afd. Drachten (D17); C. Janse, afd. Haaren (H20); R. Bakker en H. de Roo, afd. Hoogeveen 1 (H53); G. Pater en H. Boer, afd. Oostwold (O16); H. ter Haar, afd. Ootmarsum (O34); P. van den Bosch en J. Vergouwen, afd. Roosendaal 1 (R02);

Jubilarissen 60 jaar

E. Bos, Heerenveen (VL); P. Kuijf, afd. Ammerstol Bergambacht (A08); A. Kingma, afd. Oostwold (O16); C. Ros, afd. Roosendaal 1 (R02); W. Kuizinga, afd. Warffum Uithuizen (W16);

Overledenen

H.H.G. Scharenborg uit Haaksbergen was secretaris van V.V. "Haaksbergen e.o.", afd. Haaksbergen 2 (319); L. Rutgers uit Voorburg was secretaris V.V. "De Vogelvriend", afd. Zoetermeer (Z01); A. Mertens uit Tilburg was voorzitter van V.V. "Vogelvreugd Ons ideaal", afd. Boxtel 1 (B13); A. van der Poel uit Hazerswoude-Dorp was voorzitter van V.V. "Vogelvreugd", afd. Koudekerk-Hazerswoude (K06); C.P. Vermeer uit Schipluiden was penningmeester van de "Maaslandse Vogelvereniging", afd.

Maasland (M17); W. IJzermans uit Steenbergen was oud keurmeester kleur en postuur kanaries van de NBvV.

W. Hellebrekers, Sint Odilienberg (473); J. van Dijk, Stiens (L25); C.M. vd Broek, Sprundel (R27); J. A. Schipper, Apeldoorn (A12); J. Dol, Nieuw Buinen (B45); P. Driessen, Venlo (450); J. van Dijk, Stiens (L25); G. H. Meijer, Sassenheim (R14); A. van de Poel, Hazerswoude-Dorp (B05); C. H. vd Vloet, Hoensbroek (S20); A. van Wanrooij, Boxtel (B13); G. Scheurwater, Dordrecht (D05); H. van der Velde, Emmercompasuum (E10);

D. Huitema, Leeuwarden (L25); A. J. Derksen, Lobith (L35); H.P.M. Mertens, Sittard (S20); M.P. Konings, Schijndel (S23); C.K. Kindt, Schagen (S25); W. Voogt, Aalsmeer (U09); A. Putman, Doetinchem (W12); R. Mengers, Winterswijk (W36); H. de Moey, Hoek (Y02); W. v. Zanten, Voorst (Z07); H. Overvelde, Oostmarsum (O34); H. van der Heide, Onstwedde (O16); Mevr. N.H. Wasenaar, Dieren (B15);

Wij wensen alle nabestaanden veel sterkte bij het verwerken van het verlies.

✚ IN MEMORIAM

Aad

1949 | 2025

Dankbaar wat hij voor onze vereniging betekend heeft, hebben wij 7 december 2025 afscheid moeten nemen van ons lid en oudvoorzitter Aad van der Poel.

Aad is ruim 25 jaar voorzitter en bijna 50 jaar lid geweest van onze vogelvereniging. Hij was ook altijd betrokken bij onze nationale tentoonstelling. Jarenlang draaide hij het Rad van Avontuur. Met zijn liefde voor de vogelsport wist hij altijd anderen te motiveren.

Wij, leden en bestuur, zullen Aad heel erg gaan missen. Onze gedachten gaan uit naar zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen. We wensen hen veel sterkte met het dragen van dit verlies.

Namens het bestuur en leden van
Vogelvereniging Vogelvreugd Koudekerk/Hazerswoude

✚ IN MEMORIAM

foto: Piet Ooijen

Fons Mertens

Op 25 december jongstleden bereikte ons het droevige bericht betreffende het overlijden van ons Lid van Verdienste Fons Mertens.

Fons is met name actief geweest binnen de ANBvV en heeft ontzettend veel betekend voor de vogelsport. Hij was keurmeester Postuurkanaries en daarnaast is hij heel veel jaren als lid van de technische commissie actief geweest met o.a. het standaardiseren.

Hij is de oprichter van de speciaalclub ANPV en hiervan jarenlang voorzitter geweest. Ook was hij geruime tijd de drukker van het Bondsblad van de ANBvV. Daarbij gaf hij veel lezingen en was ontzettend behulpzaam richting liefhebbers. Fons was een man waarop je kon rekenen.

Onze gedachten zijn bij zijn familie en dierbaren.

Namens het NBvV Hoofdbestuur

ERELEDEN

L.M.G. Bertina, C. van Elven, R. Grefhorst, J. Heesakkers, H.P.G.M. van Hout, J.A.M. Kerkhof, T.J. Koenen, C.G. Maandag, S. Munniksma, K. Snijder, D.A. Verburg, H.K. v.d. Wal, C.W. Westland, W. Zijlstra.

LEDEN VAN VERDIENSTE

E.B.A. Berns, T. Bielderman, K. Bink, B. Bosch, H. Branje, A. Castermans, R. van Dijk, A.J. Geritsen, A. Gort, P. Hagenaars, B.A.M. Horsting, A.J. Houtkooper, H.F.M. Jansen, J.M.C. van Kempen, G. Koenderink, Th. Van Kollenburg, J. Kreijveld, C.H.M. van der Linden, C. van Lunteren, A. van Mingeroet, A.P.F. van Niel, P. Ooijen, C. van Oosterhout, J. Perdon, M.J. Schout, R. Steenbakkers, H. Suichies, W.G. Theloosen, W.A. Tolman, P. Ubachs, H. de Vos, J. Wijnhoven, H. Wouwenaar.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter: Albert Zomer, tel. 06-15318939, E-mail: albertzomer1958@outlook.com

Secretaris: Raymond Berghouwer, tel. 06-11793194, E-mail: secretaris@nbvv.nl

2e voorzitter: Rick Oudenampsen, tel. 06-22101101, E-mail: info@oudenampsen.com

Penningmeester: Sjaak van Bennekom, tel. 035- 6562027, E-mail: jjvanbennekom@hetnet.nl

Penningmeester a.i.: Simon de Haan, tel. 06-48062098, E-mail: vogelhaan@kpnmail.nl

Bestuurslid: Rob Kristel, tel. 06 46140291, E-mail robkristel@kpnmail.nl

Bestuurslid: Guido Ariessen, tel. 06-51014241, E-mail: gariessen@hetnet.nl

VERTROUWENSPERSOON

Gerrit Houwen, tel. 0478-562462, e-mail gerrit.houwen@hccnet.nl

SECRETARIAAT KEURMEESTERSVERENIGING

Henk Jansen, tel. 06-19931488, E-mail: secretariaatkmv@hotmail.com

BONDSBUREAU

Bezoekadres: Aletta Jacobsstraat 4, 4623 ZB Bergen op Zoom.

Postadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom.

Telefoon: 0164-235007

E-mail: info@nbvv.nl

Internet: www.nbvv.nl

Het bondsbureau is op werkdagen geopend van 8.30 tot 12.30.

Uitgebreide contactinformatie vindt u op onze website www.nbvv.nl

COLOFON

Colofon

UITGEVER

'Onze Vogels' is het maandelijks tijdschrift van de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers. Een organisatie van vogelliefhebbers met ca. 17.000 leden. De NBvV is opgericht in 1933. De totale oplage van Onze Vogels bedraagt 19.000 exemplaren.

Het tijdschrift wordt toegezonden aan leden, verspreide leden en binnen- en buitenlandse abonnees. Men wordt lid van de NBvV door zich aan te sluiten bij een van de circa 450 plaatselijke verenigingen van de bond. Ook bestaat voor iemand die principieel geen lid wenst te worden van een afdeling/vereniging om verspreid lid te worden van de NBvV. Een verspreid lidmaatschap kost voor 2026 € 44,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd).

ABONNEMENTSPRIJZEN 2026

Nederland € 34,- per jaar (bij automatische incasso – anders zijn € 2,50 extra administratiekosten verschuldigd). België € 40,-, Priority-post naar alle andere landen € 100,-. Verspreid lid buitenland: bovenvermelde bedragen met € 10,00 verhogen. Het abonnementsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

ADRES

NBvV, Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom tel. 0164-235007 (bereikbaar tussen 08.30 en 12.30 uur), e-mail: info@nbvv.nl, website: www.nbvv.nl

Bankrekeningen: ABN AMRO bank, IBAN: NL55ABNA0468959262 (BIC: ABNANL2A) - ING bank: IBAN: NL96INGB0001148324 (BIC: INGBNL2A) t.n.v. Ned. Bond van Vogelliefhebbers.

De NBvV staat ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda onder nummer 40280824.

REDACTIE

Hoofredactie: Henk Branje – te bereiken via E-mail: hbranje@icloud.com

Redactieadres: per adres Bonds bureau NBvV, t.a.v. redactie Onze Vogels – zie bovenstaand.

ZAKELIJKE ADVERTENTIES

Tarieven en deadlines voor zakelijke advertenties zijn te verkrijgen via het bondsbureau te Bergen op Zoom.

VERANTWOORDELIJKHEID

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is niet verantwoordelijk voor de gepubliceerde advertenties en kent geen verplichting tot het opnemen van advertenties. De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de NBvV geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Overname van artikelen, illustraties, foto's of gedeelten daarvan is zonder schriftelijke toestemming niet toegestaan.

VORMGEVING: Ingrid Hubers

DRUK: Muller Print & Sign - Amsterdam

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd in de tweede volle week van de volgende maand.

BEËINDIGING LIDMAATSCHAP:

Afdelingsleden kunnen, indien gewenst, hun lidmaatschap beëindigen middels opzegging bij de vereniging waar zij lid zijn. Dit kan per kalenderjaar. Het lidmaatschap voor verspreide leden is per kalenderjaar opzegbaar. Verspreide leden kunnen hun jaarlidmaatschap telkenmale per 31 december opzeggen via het Bonds bureau.

Zwarte sijs

februari

Spinus atratus synoniem: *Carduelis atrata*

© Jacob Hakvoort

Fantastisch toch. Zo'n glanzend diepzwarte vogel met fel gele vleugelspiegels. Deze keer geen kleurrijke vogel maar eentje met een deftige uitmonstering. De zwarte sijs behoort tot de vinkachtigen (*Carduelis atrata*). In het wild leeft deze soort op een hoogte van 1800 tot 4800 meter in het Andesgebergte en diens uitlopers. Hij bewoont er onder andere de steppen van het gebergte waar de temperatuur gematigd is. Je zou zeggen dat zo'n vogel goed tegen ons klimaat kan, maar helaas blijkt hij erg gevoelig te zijn voor mist en vocht en dien je hiermee bij z'n huisvesting in ons vochtige land rekening mee te houden. De huisvesting moet dus goed droog zijn!

Z'n voer vindt de zwarte sijs in zijn levensgebied voornamelijk op de rotsachtige bodem tussen het struikgewas.

De zwarte sijs is vrij rustig van aard maar desalniettemin stressgevoelig. Met name is hij erg gevoelig bij verplaatsing. Bijvoorbeeld na aankoop. Je moet de vogels kopen bij een vertrouwd liefhebber. Ofschoon kenners best goed het verschil kunnen aangeven tussen een man en pop is het raadzaam om een DNA-onderzoek te laten verrichten. Met name bij jongere vogels is het moeilijk om te zien wat een pop en wat een man is. Geadviseerd wordt om de vogels na aankoop apart te huisvesten en met een coccidiostaticum te behandelen. Waarom? Omdat bij stress bepaalde ziektekiemen hun kans grijpen! Zijn de vogels eenmaal goed geacclimatiseerd en gewend aan hun verblijf dan is er redelijk mee te kweken. Maar het is zeker geen vogel voor beginners: veel voorkomende problemen zijn het snel verlaten van het nest, slecht voeren van de jongen en stressgevoeligheid bij nestcontrole.

De voeding kan bestaan uit een goede mengeling voor sijen, aangevuld met universeelvoer en insecten als buffalowormen en pinkies.

Meer info kunt u vinden op de site van onze Bond.

Redactie

